Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 92

Ljubljana, četrtek 19. aprila 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 18. aprila.

Po tolikih diplomatskih posetih v Italiji je dospel naposled tudi poljski vnanji minister Zaleski v Rim ter se tam ponovno sestal z Mussolinijem. Kakor je ob takih prilikah navada, so se na potovanje Zaleskega naslonili različni komentarji, ki so povzročili tu in tam vznemirjenje, drugod odobravanje.

Predvsem je naglasiti, da so nekatere vesti skušale italijanski poset Zaleskega spraviti v zvezo z Mussolinijevo tendenco po reviziji trianonske mirovne pogodbe. Ta tendenca gre v prvi vrsti na škodo Male antante in zelo točno so naglašali nekateri francoski listi, da ne izvira morda iz italijanske pravicoljubnosti, marveč iz negativnih nagibov, oškodovati Malo antanto, še konkretneje pa: pritisniti na Jugoslavijo, da bi ratificirala nettunske konvencije.

Poljski vnanji minister je pred svojim odhodom s posebnim naglasom podčrtal v svojih intervjuvih in oficijozni poljski listi so te dni potrdili še bolj podrobno, da je Poljska odločno zoper vsakršno revizijo katerekoli mirovne pogodbe, in sicer principijelno, ker se dobro zaveda, da bi revizija sleherne pogodbe, ki je nastala z zaključkom velike vojne, mogla imeti za posledico revizijo tudi ostalih pogodb, ne v zadnji vrsti tudi onih, s katerimi je Poljska dobila svoje sedanje meje. Tem poljskim zagotavljanjem smemo verjeti, ker jih diktira ne toliko skrb za Malo antanto in njene posamezne člane, kakor briga Poljske za samoobrano. Poljska je zadnja, ki bi mogla pričeti tako riskantne poskuse in jih tudi nima vzroka pričeti.

Odnošaji Poljske do Male antante so prisrčni in oficijozni poljski listi prav te dni to s posebnim povdarkom ponavljajo, češ da je Poljska prav tako zainteresirana na nedotakljivosti teritorijalnega statusa quo maloantantnih držav in da potemtakem ne more biti govora o nasprotnem, niti o indiferentnosti Poljske v tem pogledu.

Tudi rumunski listi reproducirajo te oficijozne in oficijelne poljske komentarje z zadoščenjem in ne dvomijo o njihovi iskrenosti, osobito ko sloni poljsko-rumunska zveza na obeh straneh na popolnem soglasju celotne politične javnosti.

Da bi bilo vse to preoptimistično naziranje? Seveda, fašistično časopisje bi rado verjelo vestem o vznemirjenju v Pragi, Bukarešti in Beogradu, ali temu se ne čudimo, ker ji vero kratkomalo diktirajo želje.

Zdi se pa, da ima poset Zaleskega v Rimu drugo ozadje. Poljski listi naglašajo, da se nad poljsko-italijanskimi razgovori najbolj razburja nemško, in sicer tako rajhovsko kot avstrijsko časopisje. Komentarji iz najrazličnejših strani potrjujejo domnevo, da gre v Rimu tudi za odnošaje med Nemčijo na eni in Poljsko ter Italijo na drugi strani. Poljska še vedno ni mogla doseči zadovoljive trgovinsko - gospodarske pogodbe z Nemčijo, ki ji je tako zelo potrebna in Zaleski upa s svojim italijanskim posetom izvesti pritisk na Berlin, da postane nekoliko spravljivejši napram poljskim zahtevam. V tem smislu je napisal tudi znani Jules Sauerwein svoj članek v dunajski «Neue Freie Presse».

Teh kombinacij bi ne mogli razumeti, ako ne bi bile zadaj še druge stvari. Tekom zadnjih treh let se je razmerje med Francijo in Nemčijo izdatno izboljšalo in vse kaže da se bo izboljšalo v bodoče še bolj, osobito ako prineso bližnje parlamentarne volitve v obeh državah ugodne rezultate. Verjetno je, da se na obeh straneh, tako v Rimu kot v Varšavi boje povečanega nemškega pritiska. Na italijanski strani so afere z južnotirolskimi Nemci izdatno poslabšale odnošaje z Nemci tako v Avstriji kot v Nemčiji. Dalje se bržkone v Italiji boje, da bi s francosko-nemškim zbližanjem popuščale ovire zoper združitev Avstrije z Nemčijo in spričo tega bi nanjo prešla naloga odločnega odpora zoper «Anschluss». V tem primeru bi bila dobrodošla pomoč baš Poljske, ki se dobro zaveda, da tvori zopetna osvojitev poljskega koridorja eno poglavitnih teženj nemške vnanje politike. Po tej poti bi tedaj skupna obramba zoper ojačevanje Nemčije mogla zbližati in združiti Poljsko in Italijo in to toliko bolj in toliko hitreje, kolikor manj bi Francija predstavljala poglavitno oviro nemškim nacijonalnim težnjam na vzhodu.

Pod temi premisami bi ne bilo mogoče samo prijateljstvo med Rimom in Varšavo, marveč bi mogla nastati tudi preorijentacija v celotni poljski vnanji politiki.

Ali taki ekstremni zaključki so še daleč. Za sedaj ima Zaleski gotovo konkretnejše nagibe, ki bolj računajo s sedanjostjo in neposredno bodočnostjo nego s takimi dalekosežnimi, danes še malo realnimi načrti.

Zopetna potresna katastrofa na Bolgarskem?

Vedno nove Jobove vesti o sobotnem potresu

Snoči so v Beogradu občutili nov potres, katerega središče je bilo najbrž zopet v Bolgariji. — Sobotni potres je porušil ali zelo poškodoval 28 mest in vasi. — Ogromna materijelna škoda. — Sožalje kralja Aleksandra

Beograd, 18. aprila. p. Nocoj so občutili v Beogradu nov potres. Po informacijah seizmografskega zavoda se je **točno ob 8.24 zvečer pripetil nov katastrofalni potres, o katerem sodijo, da je bil še jačji, kakor potres na pravoslavno velikonočno soboto. Epicenter potresa je bil najbrž v bolgarskem mestu Plovdivu.**

Bila sta dva močna potresna sunka, valovanje zemlje pa je trajalo deset minut. Potres so precej močno občutili tudi v Beogradu, kjer se je v mnogih hišah majalo pohištvo, tako da se je ljudi loteval že strah. Še močneje so občutili potres v južnih krajih naše države, kjer pa po vesteh, dospelih do polnoči, vendar ni bilo večje škode.

Beograd, 18. aprila. p. Vlada je sinoči sprejela izčrpno poročilo o katastrofi, ki jo je povzročil potres na Bolgarskem. **Zelo hudo je prizadetih 28 mest in vasi, v katerih je prebivalstvo ostalo večinoma brez hiš ter stanuje sedaj pod milim nebom v največjem pomanjkanju in brez potrebnih živil.** Sofijska vlada je poslala prizadetemu prebivalstvu nujno pomoč.

V Čirpanu je bilo v tamošnjem kopališču pokopanih pod razvalinami več oseb celih 26 ur, predno so jih rešili. V tem mestecu so porušene cele ulice in mnogo trupel ponesrečencev še niso mogli izkopati iz razvalin. Zato tudi še niso mogli sestaviti točne statistike, koliko žrtev je zahteval potres. Tudi materijalna škoda še ni v polnem obsegu ugotovljena, sodi pa se, **da znaša okoli pol milijarde levov.**

Porušene vasi nudijo žalostno sliko. Povsod je videti opustošenje. Vojaštvo in orožništvo delata dan in noč, da bi prekopala in preiskala razvaline. Žrtve pokopavajo v skupnih grobovih. Ljudem je potres uničil večinoma tudi vse pohištvo.

Beograd, 18. aprila. p. Kralj Aleksander je poslal bolgarskemu kralju Borisu brzojavko, v kateri mu izraža iskrena sočustva povodom potresne katastrofe na Bolgarskem. Namestnik zunanjega ministra dr. Šumenković pa je naročil našemu sofijskemu poslaniku Ljubi Nešiću, naj izrazi bolgarski vladi sožalje naše vlade.

Žalostni sadovi nesposobnega režima v Bosni

Znova razpaljeno sovraštvo med Srbi in muslimani. — Zažgana hiša muslimanskega trgovca. — Medsebojne obtožbe radikalov in muslimanov

Sarajevo, 18. aprila n. V tukajšnjih političnih krogih so izzvali veliko vznemirjenost dogodki v selu Čelebiču, okraj Foča, kjer so srbski seljaki napadli hišo muslimanskega trgovca Emina Krajanca. (Na kratko smo o tem poročali že včeraj). Baje je Krajanac izposloval, da so bili iz Čebelića prestavljeni učitelj, gozdar in orožniški narednik, ki so bili Srbi, na njihovo mesto pa bi morali priti muslimani. Razjarjeni srbski seljaki so demolirali Krajančevo hišo, jo polili s petrolejem in jo zažgali, tako da je popolnoma pogorela. Krajanac se je z družino komaj rešil.

Zaradi tega dogodka je vodstvo JMO v Sarajevu imelo sejo, na kateri je očitalo oblastvom, da se vrši preiskava silno površno. Odbor JMO zahteva, naj se krivci takoj izsledé in strogo kaznujejo. Notranjemu ministru je odposlal brzojavko, v kateri zahteva zaščito muslimanskega življa pred nasiljem nekaterih Srbov. Bivši minister dr. Srškić je z ozirom na to izjavil danes novinarjem, da vzbujajo dogodki v Čelebiču resno skrb vseh prijateljev reda in zakonitosti. Strašno je, ako kak režim v svojem partizanskem zaslepljenju ter mašče valnosti napram vsakemu, ki mu je nasproten, preganja nedolžne ljudi ter izziva v toliki meri ogorčenje naroda, da se izpozablja in na tak način sam išče zadoščenja pravici. Ta dogodek, je povdarjal dr. Srškić, je resen moment, da se mora napraviti konec preganjanjem, ki jih vrši JMO nad narodom v Bosni in Hercegovini.

Beograd, 18. aprila p. Danes sta dospela v Beograd zastopnika JMO Gavran beg Kapetanović in Salih Bajić, ki sta prišla, da se pritožita pri notranjemu ministru zaradi spopadov med pravoslavnimi Srbi in muslimani v Bosni, zlasti pa zaradi dogodkov v Čelebiču, kjer so srbski seljaki zažgali hišo trgovca Emina Krajanca. Muslimani pripisujejo krivdo za ta zločin hujskanju radikalnih nezadovoljnežev, ti pa dokazujejo, da je vsem tem nesrečnim razmeram kriva edino le politika vlade in da so ti dogodki le slaba posledica sedanjega režima. Prav tako kakor v Vojvodini zaradi Madžarov in v Južni Srbiji zaradi Arnavtov so tudi v Bosni nacijonalni elementi strahovito ogorčeni zaradi popuščanja vlade napram verski organizaciji muslimanske stranke. Radikali izjavljajo, da so danes v Bosni na dnevnem redu preganjanja vseh, ki so nacijonalno korektni, in da vrše ta preganjanja ljudje, ki so jih vršili že v času Avstrije in ki so biti takrat prononsirani avstrijski prostovoljci. Ako se bo to nadaljevalo, izjavljajo radikali, bo še slabše in se bodo pojavile še hujše posledice. Vse to samo kaže, do kakšnih katastrofalnih posledic vodi režim Velje Vukičevića. Izjava, ki jo je v Sarajevu podal dr. Srškić, predstavlja istotako strahovito obsodbo sedanje vlade.

Kaj vse očita radikalska opozicija vladi g. Vukičevića

Glavni odbor nadaljuje delo na spomenici proti vladi. — Izjave bivšega notranjega ministra g. Maksimovića. — G. Vukičević sprejema borbo. — Kdaj se sestane Narodna skupščina

Beograd, 18. aprila, p. Nocoj je glavni odbor radikalne stranke, oziroma njegov 6 članski odsek nadaljeval delo za sestavo spomenice, ki bo zahtevala od radikalnega kluba nezaupnico Vukičevićevi vladi. V tem odseku so Marko Trifković, dr. Ninčić, Slavko Miletić, Krsta Miletić, Boža Maksimović in Momčilo Ivković. Seje so se udeležili tudi nekateri drugi člani glavnega odbora. Ker želi glavni odbor spomenico dobro dokumentirati in jo v vseh podrobnosti izdelati, je verjetno, da bo treba za to še več sej.

Glavni obrisi spomenice so razvidni iz izjave, ki jo je nocoj podal novinarjem Boža Maksimović. V svoji izjavi je omenil, da njegovo delo proti vladi ne temelji na osebnih nagibih, temveč predstavlja le odgovor na škodljivo delo vlade. Sedanja vlada daje narodnim manjšinam dalekosežne privilegije, ki upravičeno razburjajo ostalo prebivalstvo, in tolerira vpliv anacijonalnih elementov, proti katerim celo onemogoča preiskave zaradi zločinov proti državi. Vlada izdaja dalje pismena navodila državnim organom za izvrševanje poslov strankarskega in privatnega značaja. Vladni eksponenti kršijo neodvisnost sodišč, preganjajo nacijonalne ljudi, favorizirajo pa narodne izdajalce. Vse to je pogubno za državno politiko.

V strankarski politiki, je nadaljeval g. Maksimović, ubija vlada radikalno stranko ter izdaja velikim županom navodila proti glavnemu odboru radikalne stranke. Vukičevićeva vlada je zakrivila, da je radikalna stranka izšla iz zadnjih volitev oslabljena za nad 30 mandatov, čeprav je dobila isto število glasov kakor l. 1925. Radikalni del vlade se pusti izsiljevati ob vsaki priliki od svojih zaveznikov, zaradi česar izgublja postojanko za postojanko v državni upravi. Vlada je degradirala radikalno stranko na inferijorno vlogo.

Beograd, 18. aprila. p. Nocoj ob 9.40 se je vrnil ministrski predsednik gosp. Velja Vukičević iz Splita v Beograd. Med potjo je v Zagrebu izjavil v tamošnji organizaciji radikalne stranke, da bo nastopil proti glavnemu odboru radikalne stranke in da bo sprejel vrženo mu rokavico, ako ga bo glavni odbor izzival na boj. Pričakuje se, da bodo po velikonočnem političnem zatišju prišli živahnejši politični dnevi. Domneva, da se bo Narodna skupščina sestala 20. t. m., se je izkazala za netočno, ker skupščina še ni sklicana in se bo sestala najbrž šele v sredo 25. t. m.

Romunija ostane zvesta Mali antanti

Prihodnja konferenca v maju v Bukarešti. — Obisk Zaleskega v Rimu ne more spremeniti politike Male antante

Bukarešta, 18. aprila. g. «Independence Roumaine» piše o italijanski politiki napram Mali antanti in izjavlja, da so vesti inozemskega tiska, po katerih bi bila Rumunija pristopila k novi grupaciji držav Italija, Madžarska, Poljska, popolnoma napačna. Italija mora vedeti, da države Male antante soglasno zahtevajo sedanje meje. Vsak poizkus za spremembo teh mej bi privedel do oboroženega spora. Rumunija ostane zvesta članica Male antante. Prihodnja konferenca Male antante se vrši sredi maja v Bukarešti.

Bukarešta, 18. aprila. g. O priliki atentata na italijanskega kralja v Milanu je objavil večji del rumunskega časopisja članke, v katerih je kritiziral sedanji režim v Italiji. Italijanski poslanik v Bukarešti se je zaradi tega pritožil pri namestniku zunanjega ministra Argateanu. Poluradni «Vittorul» objavlja v zvezi s tem članek, v katerem povdarja, da Rumunije ne zanima, kakšen režim vlada v Italiji. O potovanju poljskega zunanjega ministra Zaleskega v Rim izjavlja list, da je dobila Rumunija od Poljske zagotovilo, da Poljska ne namerava nastopiti proti Mali antanti.

Milan, 18. aprila. d. Poslanec Torre, predsednik parlamentarne komisije za zunanje zadeve, piše o namenih Mussolinijevih razgovorov z Zaleskim: Rim je za mir, toda ne za mrtev mir. Evropa se stalno pretvarja in nespametno bi bilo, ako ne bi upoštevali novih življenskih potreb narodov. Evropski položaj, kakor so ga ustvarile mirovne pogodbe, kaže momente, ki bi lahko nekega dne porušili mir in ki sedaj ustvarjajo nezaupanje in vznemirjenje. Za te razmere Italija v resnici ni odgovorna, ker odgovarjajo volji, namenom in politiki drugih držav. Sestanki med ministri kažejo, da je položaj Evrope zamotan. Vsekakor bi bilo popolnoma napačno misliti, da išče Italija avantur in da hoče v Evropi izzvati spore. Poljska potrebuje miru in obisk Zaleskega v Rimu ne more imeti drugega namena, kot sklepanje novih pogodb za zavarovanje miru.

Rim, 18. aprila. g. Poljski zunanji minister Zaleski se je vrnil z izleta v Napoli v Rim, kjer ga je dopoldne sprejel papež v privatni avdijenci. Razgovor je trajal 40 minut in je potekel zelo prisrčno. Po avdijenci je Zaleski obiskal kardinala državnega tajnika Gasparrija.

Protiitalijanska demonstracija v madžarskem parlamentu

Mučen incident v navzočnosti fašističnih «parlamentarcev». Vlada v veliki zadregi

Budimpešta, 18. aprila. gs. Na današnji seji poslanske zbornice je prišlo do demonstracije proti italijanskim parlamentarcem, ki so pod vodstvom podpredsednika zbornice zasedli odlična mesta. Enotna stranka je pozdravila goste z živahnim odobravanjem, dočim se je s socijalističnih klopi takoj zaslišal oster glas poslanca Propperja: «Dol z morilci Matteottija!» Socijalisti so pričeli klicati: «Kaj hočete pri nas? Doli s fašizmom! Vaše roke so krvave!» Vladni pristaši so skušali s ploskanjem in vzklikanjem prekričati hrup opozicije. V tem se je oglasil poslanec Payer v visokem tenorju: «Na fašističnih rokah se drži kri številnih nedolžnih ljudi!» Posl. Rosenstein: «Doli z diktaturo!»

Vladna večina je v očividni zadregi in želi, da bi italijanski gostje ne opazili, da je ves hrup naperjen proti njim. Poskakali so s svojih mest, mahali z rokami ter z vsemi sredstvi skušali odvrniti pozornost Italijanov od socijalistov. Gostje so smehljaje gledali na socijaliste. Predsednik zbornice divja in neprestano zvoni. Socijalisti se polagoma utrudijo ter nehajo kričati, nakar pozdravi Italijane poslanec Hunyadi v kratkem nagovoru, v katerem izjavlja, da so fašisti vsemu narodu, dasi ne vsemu parlamentu prisrčno dobrodošli. Medtem traja nemir dalje. Od vseh strani padajo psovke na Italijane. Grof Bethlen in Apponyi ploskata Italijanom. S klopi enotne stranke se čujejo klici: «Vrzite socijaliste ven!» Razpoloženje je bilo zelo napeto in le malo je manjkalo, da ni prišlo do dejanskih spopadov. Končno se je predsedniku posrečilo doseči mir, nakar je poslanec Hunyadi zaključil svoj pozdravni govor, v katerem je plediral za revizijo trianonske pogodbe.

Malo po 14. so italijanski gostje zapustili galerijo. Pred odhodom so se zahvalili predsedniku zbornice za «prisrčen» sprejem.

Konference ministrskega predsednika v Zagrebu

G. Vukičević se je snoči vrnil iz Splita v Beograd. — Tekom parurnega bivanja v Zagrebu se je sestal s tamkajšnjimi radikali in nekaterimi predstavniki gospodarskih krogov

Zagreb, 18. aprila n. Ob 10. dopoldne se je pripeljal v Zagreb s splitskim brzovlakom predsednik vlade Velja Vukičević s svojo družino. Na kolodvoru so ga sprejeli predsednik radikalne mestne organizacije dr. Uroš Trbojević, župan Heinzel, predsednik trgovske zbornice Vladimir Arko, poslanec Sreten Sretenović, šef policije dr. Vragović in nekateri zagrebški radikali. Predsednik vlade se je na kolodvoru dalje časa razgovarjal z g. Arkom, novinarjem pa ni podal nobenih izjav.

S kolodvora se je g. Vukičević odpeljal v klub radikalne mestne organizacije, kjer se je vršila interna strankina konferenca, na katero so bili povabljeni le vplivnejši radikali v Zagrebu. Tu ga je pozdravil predsednik mestne organizacije dr. Trbojević, ki je opisal Vukičeviću položaj radikalne stranke v Zagrebu ter naglašal težkoče, s katerimi se ima boriti. Izrazil je obžalovanje, ker so zagrebški radikali vedno žrtvovani višjim interesom, enkrat davidovičevcem, drugič Pribičeviću, tretjič Radiću itd., radi česar je organizacija mnogo trpela in je bil njen razvoj nemogoč. Dalje je dr. Trbojević obžaloval, da se gospodarska konferenca v Zagrebu ni vršila s posredovanjem radikalne stranke, ki bi s tem v Zagrebu in sploh na Hrvatskem mnogo pridobila.

G. Vukičević je odgovoril, da uvideva težavni položaj zagrebških radikalov in da bo gledal na to, da se po možnosti olajša, nato pa je govoril o ureditvi razmer v radikalni stranki sploh ter izrazil upanje, da glavni odbor radikalne stranke ne bo šel preko mej strankarske discipline, če pa bi se to proti njegovemu pričakovanju le zgodilo, bo sprejel vsiljeno mu borbo. Ljubo mu je, da se je v Zagrebu ustanovila radikalna stranka, tako da ne bo več potrebno, da bi bil Pribičević interpret potreb teh krajev. Obljubil je, da bodo ministri, zlasti radikalni, češče prihajali v Zagreb ter vzdrževali zvezo s tukajšnjimi radikali.

Ob 11.15 se je predsednik vlade odpeljal v trgovsko obrtniško zbornico, kjer so ga pričakovali zborični predsednik Vladimir Arko, veliki župan dr. Stopar, mestni župan Heinzel in drugi. Posvetovanje je trajalo skoro eno uro, nakar je g. Vukičević nadaljeval z brzovlakom svojo pot proti Beogradu.

Kakor se zatrjuje, so na konferenci v trgovski zbornici razpravljali o tem, kdo izmed predstavnikov hrvatskih gospodarskih krogov naj bi vstopil v odbor ministrov in zastopnikov gospodarskih krogov za razdelitev velikega državnega posojila. Baje bodo pozvani v ta odbor župan Heinzel, zborični predsednik Arko, kot zastopnik industrijalcev dr. Teodor Bošnak, kot zastopnik bančnih krogov pa bančni ravnatelj Kostrenčić. Definitivno bo o tem odločil ministrski svet.

Župan Heinzel je po odhodu g. Vukičevića izjavil novinarjem, da je v razgovoru s predsednikom vlade omenil, naj bi iz velikega državnega posojila ne dobila posojila samo Beograd in Zagreb, ampak tudi druga mesta. Velja Vukičević je odgovoril, da je to dobra ideja in da bo prepustil njeno udejstvitev finančnemu ministru. Na ponovno vprašanje župana Heinzla, kaj je resnice na vesteh o skorajšnji izločitvi Zagreba in Beograda iz oblastnih samouprav, je g. Vukičević odgovoril, da mu sedaj trenutno o tem ni ničesar podrobnega znanega, da pa je pred svojim odhodom iz Beograda že govoril o tem z nekaterimi ministri. Župan Heinzel mu je dejal: »G. predsednik, vi ste že toliko obljubili, pa nam sedaj izvršite vsaj dve izmed obljubljenih stvari, t. j., da dobi Zagreb potrebno posojilo in da bo izločen iz oblastne samouprave.«

Kralj zopet v Beogradu

Beograd, 18. aprila. p. Nocoj ob pol 9. se je v Beograd vrnil kralj Aleksander, ki se je preko pravoslavne Velike noči mudil na Belju.

Zločinska igra s stanovanjskim vprašanjem

Grozna odgovornost SLS. — Kleroradikalna vlada poganja s svojo nesposobnostjo in malomarnostjo desettisoče rodbin v obup

Stanovanjsko vprašanje je eno najtežjih in vse stranke imajo težave, ko zavzemajo stališče napram njemu. Ti so za to, oni za ono, tretji zopet za srednjo pot. To je naravno. Tudi vladi ni lahko odločiti se in Narodni skupščini še manj.

A eno je,, kar je potrebno in kar se je najmanj moglo zahtevati od vladajočih strank. To namreč, **da se vprašanje sploh reši in da pade odločitev čim prej. Ljudje hočejo vedeti vsaj to, pri čem so, da se vedo ravnati.**

Lani je bil stanovanjski zakon podaljšan in tedaj je storil g. dr. Gosar kot minister socialne politike strahovito napako, katere posledic danes še niti ni možno pregledati. V zakon je namesto, da se stanovanjska zaščita po nekem načrtu ublažuje, spravil določbe, ki so tisoče in tisoče družin in gospodarjev zavedle, da so sklepali pogodbe in se pripravljali na preselitev v okviru zaščitenih stanovanj.

V naprej je bilo jasno, da bodo nastopile s 1. majem ogromne težave. **Čas je bežal, a SLS in ž njo vsa vlada sta mirno spali naprej.** Prišel je februar in vlada ni prav ničesar ukrenila. Prav nič ni študirala in ničesar pripravljala. Hišni gospodarji so bili s tem zapeljani, da so računali s 1. majem kot s terminom končne likvidacije stanovanjske zaščite. Iz tega se je rodilo marsikaj neprijetnega za vse strani.

Množili so se glasovi o težavah. Vsa javnost po večjih mestih je bila razburjena. G. Korošec, klerikalni klub in vsa vlada so spali naprej. Človek bi sklepal iz tega, da vlada vztraja na stališču likvidacije stanovanjske zaščite s 1. majem Ko pa je skoro tik pred velikonočnimi počitnicami Narod. skupščine posl. Petejan vložil precej oster predlog novega stanovanjskega zaščitnega zakona, je ista vlada, ki je prej spala spanje brezbrižnega, sprejela nujnost predloga. Dobro, še bi bilo časa, da se stvar reši vsaj do 1. aprila.

Ko se je potem o Petejanovem predlogu pričelo razpravljati v skupščinskem odboru, minister socijalne politike ni znal reči ničesar. Odbor je zboroval, a vlada ni znala ali ni hotela zavzeti stališča. Tako je bil izgubljen dragocen čas. Skupščina je hotela delati, a vlada z g. Koroščem, odgovornim za mir in red, se ni ganila.

Medtem se je v odboru izvršilo glasovanje v načelu in večina je odobrila podaljšanje stanovanjske zaščite. Seveda je vlada začela debelo gledati. Odgodila je seje odbora in izbrala komite ministrov, da izdela svoj predlog. Ta komite do danes še ni storil ničesar definitivnega. Časopisje je objavilo dvoje predlogov, ki ju je baje izdelal komite, a ta je takoj izjavil, da predloga nista njegova...

Danes je 19. april in vlada ni sklenila ničesar, kaj šele Narodna skupščina! Medtem, ko se klero-radikalska stranka tako igra, trepeče na desettisoče družin, kaj bo žnjimi.

V tej nemarnosti, v tem zavlačevanju je največji zločin. Koliko sporov, razburjenj, skrbi, solza in muk povzročajo SLS in ostale vladne stranke ljudstvu s svojo lenobo!

Ko gre za usodo toliko družin, ne bi smelo biti ministrskih počitnic, ne potovanj s salonskimi vozovi. Gospoda naj bi delala, objavila stališče vlade in sklicala vsaj odbor Narodne skupščine, da bi se prizadeti vedeli potem ravnati. Naj izpade novela kakorkoli: **Največja lopovščina je tortura, na katero je prebivalstvo razpela »marljiva« vlada gg. Vukičevića in Korošca, ki se o njej toliko hvale pretaka v »Slovencu«.** To da so »socialno« čuteči ljudje? Ne, to so brezsrčneži, to so ciniki, ki se pasejo na nesreči in obupu svojega bližnjega.

SLS toliko piše o merodajnem vplivu g. Korošca in o epohalnih uspehih g. dr. Gosarja v ministrskem odboru, ki naj rešuje stanovanjski zakon. Kje je ta vpliv sedaj? Prokletstvo nedolžnih žrtev pada na to stranko socialnih lažnikov, ki so z zavlačevanjem spravili ubogo ljudstvo v strašno trpljenje in dvome.

Reakcijonarne smernice madžarske zunanje politike

Madžarski zunanji minister o odnošajih s sosednjimi državami in velesilami. — Madžarska zahteva revizijo trianonske pogodbe. — Kaj pričakuje Italija od Budimpešte

Budimpešta, 18. aprila, s. V debati o zunanjem resoru v poslanski zbornici je imel zunanji minister Valko daljši ekspoze o zunanjepolitičnem položaju. Minister je izvajal med drugim:

Povojna Evropa živi še vedno v znamenju negotovosti in pričakovanju. Veliki mednarodni problemi so še vedno nerešeni. Najvažnejši je razorožitveni, o katerem je vsa evropska javnost edina, da države ne bodo mogle biti stalno razdeljene v dve skupini. Na eni strani so države, ki so vojno izgubile in so popolnoma razorožene, na drugi pa države, ki so zmagale in se nadalje oborožujejo. Mednarodna politika ne more odnehati, dokler ne bo ta krivica odpravljena. Zelo važni so tudi evropski gospodarski problemi, ki še vedno čakajo rešitve. Dalje je treba mednarodno urediti pravno zaščito manjšin.

Izven dvoma je da spada tudi trianonska pogodba v vrsto onih problemov, ki jih je treba rešiti. Madžarska vlada nikakor ne prikriva, da smatra trianonsko pogodbo za krivično in da stremi za tem, da bi se mirnim potom spremenila. Javno mnenje sveta polagoma uvideva, da je bila pogodba sklenjena na podlagi enostranskih podatkov in argumentov. Madžarska hoče uveljaviti pravičnost mirno in s prepričevalnimi sredstvi, ker hoče mir in stalno stremi za tem, da bi živela s svojimi sosedi v boljših odnošajih. Z Avstrijo, ki je večkrat pokazala, da je pripravljena sklepati dogovore, se je posrečilo, urediti razna sporna vprašanja, tako da je sedaj medsebojno razmerje prav dobro. Upati je, da bodo tudi nerešena vprašanja, ki so nastala iz strukture bivše monarhije, uspešno razčiščena. Vsekakor je treba priznati, da je imela Madžarska z Avstrijo razmeroma najmanj spornih točk.

Z južnimi sosedi se je posrečilo živeti v nekoliko zboljšani atmosferi, dasi je popolna ureditev razmerja še precej daleč. V zadnjem času se je posrečilo ugodno rešiti razna pravna, gospodarska in financijelna vprašanja. Dosedaj doseženi uspehi vzbujajo nado, da se bo tudi v bodoče dalo nadaljevati to pot. Zboljšanje razmer z Rumunijo je naletelo na dve težavi, in sicer na manjšinsko vprašanje in spor zaradi razsodišča. Glede Češkoslovaške je treba omeniti, da je postavila v ospredje druge načrte namesto aktualnih praktičnih nalog. Tudi tamošnja oficijelna smer nima razumevanja za notranje politične institucije drugih držav.

Mnogo razveseljiveše kot do sosednih držav je razmerje Madžarske do velesil. Anglija je bila po vojni stalno naklonjena Madžarski in tudi široke ljudske mase Anglije so pričele že simpatizirati z Madžari. Prijateljska in razsodiščna pogodba z Italijo je garancija za toplo prijateljstvo med obema narodoma, ki ga živahen medsebojni kulturni in gospodarski promet še povečava. Nemčija je vedno prijateljsko naklonjena Madžarski in upati je, da bo mogoče gospodarske težave z medsebojno naklonjenostjo premostiti. Francija bi z ozirom na povojni položaj le težko zavzela ugodno stališče do Madžarske. Kljub temu je v zadnjem času v raznih vprašanjih pokazala razumevanje za njen težaven položaj. Med Poljsko in Madžarsko se prijateljsko razmerje izboljšuje. Tradicijonelno dobro razmerje z Vatikanom je ostalo neizpremenjeno. Madžarska hoče tudi z ostalimi narodi doseči na kulturnem in gospodarskem polju tesnejše stike.

Pariz, 18. aprila, g. V zadnjih izjavah italijanskega državnega podtajnika Bottaia glede revizije trianonske pogodbe in Rothermereovih objav Mussolinijevega razgovora v «Daily Mailu» piše današnji «Echo de Paris» med drugim, da tvorijo mirovne pogodbe nedeljivo celoto in da posameznih pogodb ni mogoče spremeniti ne da bi bile ogrožene druge pogodbe. List opozarja, da se morajo velesile resno baviti z vsemi mahinacijami, ki stremijo po spremembi mirovnih pogodb. Stališče Italije za revizijo trianonske pogodbe ni v nikaki zvezi s pravičnostjo ali krivičnostjo mirovnih pogodb. **Italijo vodi samo misel, da bi pritisnila na Jugoslavijo, da bi dosegla ratifikacijo nettunskih konvencij in tiranske pogodbe.** Francija bi morala skupno z Anglijo končno energično nastopiti proti Rothermereovi akciji.

„Preiskava" v Monoštru končana

Budimpešta, 18. aprila. g. Iz Monoštra se poroča: Preiskovalna komisija Društva narodov je danes pregledala vsebino zadnjega vagona zaplenjenih strojnic ter s tem končala svoje delo na licu mesta. Namestnik vodje tranzitnega oddelka Društva narodov, Ryan je že odpotoval v Ženevo. Ostali člani komisije bodo tekom večera odpotovali proti Dunaju.

Pariz, 18. aprila. g. «Temps» se bavi z monoštrsko afero in pripominja, da je Madžarska tozadevno ravnala nepremišljeno, in da je po pravici izzvala razburjenje med državami, ki želijo, da se v srednji Evropi ohrani status quo. Madžarska je s svojim postopanjem izzvala demaršo Male antante. Obenem je dokazala, da ne spoštuje sklepov Društva narodov. Delo komisije, ki je bila sedaj odposlana v Monošter, je *seveda 4 mesece po incidentu zelo težavno.*

Pariz, 18. aprila. g. Komisija Društva narodov, ki preiskuje monoštrsko afero, se bo najbrže sredi maja sestala v Parizu ali Haagu.

Tanger in Italija

Pariz, 18. aprila. (rl.) Tangerska konferenca se je ponovno sestala, da prouči zahteve italijanske vlade.

Pogajanja z Avstrijo

Beograd, 18. aprila. p. Nocoj se je v zunanjem ministrstvu vršila konferenca prizadetih minisrstev zaradi vprašanja nadaljevanja pogajanj za zaključitev trgovinske pogodbe z Avstrijo. V ministrskem svetu prevladuje mnenje, da so zahteve avstrijske vlade nesprejemljive. Komite, ki je nocoj razpravljal o zahtevah avstrijskih delegatov, se je postavil na stališče, da je treba pogajanja nadaljevati, da pa je potrebno tudi zagotoviti izvoz naše živine.

Optimistična sodba gospoda Davidovića o naši zunanji situaciji

Beograd, 18. aprila p. Danes opoldne je Ljuba Davidović posetil namestnika zunanjega ministra dr. Ilijo Šumenkovića. Po razgovoru z njim je g. Davidović izjavil vašemu dopisniku, da je obiskal dr. Šumenkovića zaradi informacij o zunanji politiki. Ljuba Davidović smatra, da položaj naše države v zunanji politiki ni tako slab in da so netočne vesti, da je naša država obkrožena od nepriijateljev, med katerimi so po mnenju tiska Italija, Poljska, Madžarska, Rumunija, Bolgarska, Grška itd. Naš zunanji položaj je naglašal Ljuba Davidović, ni tako slab.

Stepan Radić na Rabu

Sušak, 18. aprila n. Danes dopoldne se je pripeljal semkaj z brzovlakom Stepan Radić s soprogo in sinom. S kolodvora je odšel v pristanišče ter se vkrcal na parnik za Rab, kjer bo ostal par dni. Izjavil je, da potuje tja na oddih. O političnem položaju je gosp. Radić izjavil, da ni ničesar novega in da ga bo o dogodkih za bivanja na Rabu obveščal Svetozar Pribićević.

Prihodnji shodi KDK

Sušak, 18. aprila. n. Tajništvo SDS v Zagrebu je sporočilo sušaškemu odboru, da ni mogoče, da bi se vršilo manifestacijsko zborovanje KDK na Sušaku 13. maja. Tega dne bo gosp. Radić namreč odpotoval v Prago, kjer bo ostal dva tedna. Dne 28. maja bo veliko zborovanje KDK v Dubrovniku in zato ni mogoče, da bi se zborovanje vršilo na Sušaku meseca maja. Tudi Radić sam je danes, ko se je na potu na Rab ustavil na Sušaku, potrdil to informacijo in svetoval, naj se določi sušaška manifestacija KDK na 6. junija.

Subotica, 18. aprila. n. Danes je iz Zagreba prejela tukajšnja mestna organizacija HSS sporočilo, da se udeležita gg. Radić in Pribićević 29. t. m. velikega zborovanja KDK v Subotici. To zborovanje KDK bo prvo v Subotici. Z obema voditeljema KDK bo prišlo na skupščino še 30 drugih poslancev. Za shod se vrše velike priprave in je pričakovati na njem zelo velike udeležbe.

Razdeljevanje inozemskega posojila

Beograd, 18. aprila. p. Nocoj je imel sejo odbor, ki ga tvorijo ministri prometa, financ, kmetijstva, pošte in javnih del. Na tej seji se je razpravljalo o razdelitvi prve tranše posojila, ki ga namerava vlada najeti v inozemstvu.

Dr. Beneš v Londonu

London, 18. aprila. g. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je opoldne prispel semkaj. Njegovo potovanje spravljajo v zvezo z ameriškim osnutkom pogodbe.

Zdravstveno stanje ministrskega predsednika Švehle

Praga, 18. aprila. h. Oficijelni buletini o zdravstvenem stanju ministrskega predsednika Švehle so vsak dan ugodnejši. Kljub temu je gotovo, da je treba računati z daljšo odsotnostjo min. predsednika, na kar je pripravljena tudi agrarna stranka. Kljub raznim vestem in kombinacijam agrarna stranka ne bo pustila, dokler ministrski predsednik Švehla ne ozdravi, da bi prišlo do kakršnihkoli osebnih sprememb v zastopstvu stranke ali v vladi. Vse vesti o takih spremembah so, če ne popolnoma napačne, pa zelo preuranjene.

Briand obolel na španski

Pariz, 18. aprila, g. Zunanji minister Briand je lahno obolel na španski. Mesto njega bo jutri ministrski predsednik Poincaré predložil francoski osnutek mirovne pogodbe, ki naj bi bil dostavljen raznim vladam.

Volilna borba v Franciji

Pariz, 18. aprila. s. Včeraj je prišlo na volilnem zborovanju v predmestju Malakov do težkih spopadov. 500 komunistov je vdrlo v volilni lokal in zasedlo govorniško tribuno Policija je lokal izpraznila, pri čemer je aretirala 3 komuniste zaradi prepovedane nošnje orožja. Med pretepom je bilo 10 oseb ranjenih.

Italijanska kraljevska družina v Tripolisu

Pariz, 18. aprila. g. Davi je kraljeva jahta »Savoia« z italijansko kraljevsko dvojico in princezinjama Giovanno in Marijo pristala v Tripolisu. Jahto je spremljalo 14 torpednih lovcev. Kraljevska rodbina je bila svečano sprejeta.

Nemški letalci se pripravljajo na polet v Newyork

London, 18. aprila. s. V brezžični brzojavki iz Seven Islanda sporoča kanadski letalec Schiller: Köhl in Hünefeld sta z nami! Iz te kratke brzojavke se da sklepati, da je vsa posadka Bremena na krovu Schillerjevega letala, ki leti proti Quebecu. Prizadevanja, da bi dobili brezžično zvezo z letalom, so ostala brezuspešna. Bremenov polet je dosegel za Junkersove tovarne že prvi gospodarski uspeh. Ameriška družba za gradnjo letal se je pričela s tovarno pogajati glede nakupa velikega števila letal.

Newyork, 18. aprila. g. Kakor poročajo, bodo z letala Bremen I. demontirali propeler in razne druge dele, jih z letalom odpeljali na Greenly Island ter nato opremili Bremen II. Pod temi okolnostmi ni računati, da bi prekooceansko letalo pred soboto prispelo v Newyork. (Glej tudi poročilo na 6. str.)

Novi roman „Jutra"

bo našim zvestim čitateljicam in čitateljem dobrodošlo presenečenje. S širnih prostranstev Amerike, po katerih sta Lodge in Warren Neale s svojimi pionirji gradila «Železno cesto», jih povede

„Rdeča kokarda"

delo glasovitega angleškega romanopisca

Stanleya Weymana

v cvetočo Francijo in v burne, krvave čase

francoske revolucije.

Od tega odličnega pripovednega dela je mična ljubavna zgodba med dvema mladima človekoma iz francoskega plemstva, ki je bilo pravkar še toli mogočno in slavno, zdaj, v vihri prevrata pa izgublja tla izpod nog in kar je še huje: svojo notranjo enotnost. Prepričanja se razdvajajo: tu mško priznavanje ljudskih pravic in vera v novo svobodo, tam besna mržnja do revolucije in trdovraten odpor, ki se ne plaši niti bratomornega klanja sonarodnjakov.

Z veščim mojstrstvom Weymanovega peresa so v «Rdeči kokardi» opisane strahote revolucije in protirevolucije, dramatske peripetije zarot in spletk med nasprotujočimi si strankami in usode mlade dvojice, ki najde po vseh viharjih vendarle pot v zaželjeni pristan.

„Rdeča kokarda"

pa ni samo napet in zanimiv roman, niti ne samo verna slika grandiozne dobe; ona je tudi delo pisatelja, ki ima pred mnogimi drugimi veliko prednost — Stanley Weyman ne pozna pristranosti; videti je, da uprav uživa ob tem, ko s strastno ljubeznijo do človeka išče lepih črt na levi in desni, pri sovražniku prav tako kakor pri glavnem junaku. S tem doseže, da dobe njegove figure kar brezprimerno prepričevalnost in živost ter ostanejo čitateljem v neizbrisnem spominu.

„RDEČA KOKARDA"

začne izhajati

v nedeljo, dne 22. aprila.

Uverjeni smo, da bo kritika mnogih naših čitateljev postavila «RDEČO KOKARDO» nad vse dosedanje romane «Jutra».

Zagonetna smrt igralca Nolla

Praga, 18. aprila. h. Praški listi poročajo, da popularni filmski igralec Noll ni umrl naravne smrti, temveč da je bil umorjen. Kakor zatrjujejo listi, je prišel Noll nekega večera v rusko pivnico s prijateljem ter naročil vina. V šali je rekel svojemu tovarišu, naj pije prvi Na te besede je vstal od sosedne mize ruski emigrant ter udaril Nolla v obraz, da se je skoraj nezavesten zgrudil na tla. Z drugim udarcem je Rus vrgel Nolla na peč, tako da mu je začela goreti obleka. Noll se je onesvestil ter so ga umirajočega odnesli na njegov dom. Te dni je bila vložena na policijskem ravnateljstvu zadevna kazenska ovadba. Oblasti so uvedle preiskavo.

Sovjetska Velika noč

Moskva, 18. aprila. g. Za velikonočne praznike se je v Moskvi spilo ogromne množine alkohola. Kakor cenijo, so v prestolici zavžili za 8 milijonov rubljev žganja, vina in drugih alkoholnih pijač. 1500 oseb je bilo ranjenih zaradi izgredov, v pijanosti aretiranih 25 oseb pa je umrlo v bolnici zaradi zastrupljenja z alkoholom. Po praznikih skoraj ena četrtina delavcev ni prišla na delo. Vsota, ki je bila za velikonočne praznike potrošena v Moskvi, se ceni nad 2 milijona rubljev.

Velika rudniška nesreča

Mukden, 18. aprila. (d.) V rudnik Fušung je vdrla velika množina vode, ga poplavila in zalila vse delavce. Kakor se zatrjuje, je utonilo 470 oseb, samih Kitajcev. Rudnik je last južnomandžurske železniške družbe.

Plaz zasul 200 ljudi

Santiago de Chile, 18 aprila. d. Iz province Talce poročajo o velikem snežnem viharju. V okolici Los Gironesa je 8 m visok sneg pokopal 200 oseb, ki jih dosedaj še ni bilo mogoče rešiti, ker ni mogoče priti do njih.

Praga ni Pariz — za Bakerjevo!

Praga, 18. aprila. h. Kljub sijajnemu sprejemu Josipine Bakerjeve, njenim uspehom in nenavadno visokim dohodkom pri njenih predstavah, pišejo listi že po prvem nastopu o njej zelo hladno. Listi pravijo, da ni dvoma, da ne gre za umetnost, niti za režijo, temveč za navaden kabaret, kjer se uveljavljajo vsi drugi oziri bolj, kot umetniški. Plesalka je razočarana, ker je praška kri mnogo hladnejša kot pariška. Zaradi tega je skušala vplivati na občinstvo ne samo s svojo umetnostjo, temveč tudi z intimnim zabavanjem, kakor je v navadi v Parizu. Stopila je med gledalce in se zabavala nad ogromno plešo univerzitetnega profesorja Tillerja, ki je sedel v prvi vrsti in pazljivo zasledoval vsako kretnjo plesalke. Ta njen korak ni imel takega uspeha kakor v Parizu. Kljub vsemu temu uživa mulatka v Pragi veliko pozornost. Iz Prage namerava potovati v Budimpešto.

Letalska nesreča v Bolgariji

Sofija, 18. aprila. s. Poštno letalo, ki je popoldne odletelo v južno Bolgarijo, je pri vasi Gajdanovo v bližini glavnega mesta padlo na zemljo. Oba letalca sta bila ubita, letalo pa popolnoma razbito.

200 ur neprenehoma plesal

London, 18. aprila. (be.) V Rio de Janeiru je v nekem kazinu plesal poklicni plesalec Charles Nicolas neprenehoma 200 ur.

Posl. dr. Pivko v Slovenskih goricah

Na belo nedeljo, 15. t. m. **sta se vršila** v Slovenskih goricah dva lepa shoda SDS, na katerih je narodni poslanec g. dr. Pivko podal poročilo o položaju.

V *Sv. Trojici v Slovenskih goricah* **se je** po maši zjutraj zbralo blizu 100 kmetov v prostorih gostilne Golobove in se je pod predsedstvom znanega uglednega kmetovalca g. *Krambergerja* iz Gočove, obenem predsednika krajevnega odbora SDS, vršilo javno zborovanje. Poslanec dr. *Pivko* je v živih barvah orisal vzroke ustanovitve KDK, njene borbe in utemeljenost njenega nastopanja. Zborovalci so soglasno odobrili izvajanja g. poslanca in politiko celotne KDK ter vodstva SDS in izrekli vsem zaupanje. V debati je bilo zlasti s strani navzočih kmetovalcev čuti ostre in upravičene besede na naslov SLS, ki je toliko let vodila slovensko ljudstvo za nos. Zborovanje je trajalo nad 2 uri ter je bilo izredno živahno. Posebno so se zborovalci zanimali tudi za nečuveno postopanje centralne državne uprave v zadevi podeljevanja kreditov prečanskim in zlasti slovenskim krajem, dalje za nameravano najetje angleškega posojila in druge gospodarske zadeve.

Popoldne ob 3. uri **se je vršilo v** *Marji Snežni* v prostorih gostilne Krisper drugo zborovanje, katerega se je istotako udeležilo okrog 100 posestnikov in delavcev, med njimi trije pristaši SLS. Tudi tam je poročilo g. poslanca *dr. Pivka* izzvalo z izjemo navedenih klerikalnih poslušalcev popolno soglasje in odobravanje. Navzoči kmetje sami so z vso odločnostjo zavrnili nekaj medklicev enega izmed klerikalnih poslušalcev. Govorili so tudi še domači posestnik g. *Krese* ter predsednik okrajne organizacije SDS g. dr. *Gorišek.* Zborovalci so tudi tu izrekli g. poslancu dr. Pivku ter vodstvu SDS in KDK zahvalo in zaupanje.

Zvečer **se je vršil v** *Sv. Lenartu* **v prostorih** g. Recerja animiran prijateljski sestanek, na katerem je tudi še g. poslanec dr. Pivko izrekel krajši govor.

Izpremembe v železniški službi

V železniški službi **so bili imenovani:** Josip Cugmus, uradnik I-4, za referenta v komercijalnih in tarifnih zadevah pri ministrstvu za promet; Fran Kocijančič, uradnik I-5 za šefa odseka direkcije v Subotici; za šefe odseka direkcije v Ljubljani uradniki I-4 Josip Gostiša, inž. Ivan Müller-Petrič, inž. Rudolf Kavčič, dr. Miško Jevšek; uradniki I-5 Karlo Zupančič, Aloizij Randl, Fran Jelašič, Hinko Golias; uradniki I-6, Fran Hojs, inž. Fran Zelenko, Ivan Soklič, uradnik I-6 pri kontroli dohodkov generalne direkcije v Beogradu je imenovan za načelnika postaje v Kranju, Mirko Perne, uradnik pri prometno-komercijalnem oddelku direkcije pa za načelnika postaje Tezno. Fran Planinšek, uradnik I-5 je premeščen od bivšega ekonomskega oddelka k občemu oddelku direkcije v Ljubljani; Fran Rusjan, uradnik II-2 iz postaje Zagreb-Sava k prometno- komercijalnemu oddelku direkcije v Zagrebu.

V pokoj so stopili centralni nadzornik I-4 Alojzij Pugelj, uradnik II-1 Fran Osterman ter uradniki III-1 Iv. Zupan, Iv. Kren, Viljem Bergman, Ivan Kuhar, Josip Štern, Jurij Gabrijel, Fran Kaiser, Ludovik Fatur, Josip Jereb, Viktor Haderbolec, Fran Pavšič, Fran Plečko, Gustav Lusner. Pri mariborski delavnici sta upokojena uradnika Fr. Soukup in Edvard Fišer.

Naši kraji in ljudje

Zakaj na Vinem na belo nedeljo ni bilo običajnega cerkvenega opravila?

Značilna zgodba iz današnjih časov

Zagorje, 17. aprila.

Na malem prijaznem gričku v Vinah nad Toplicami stoji cerkvica patrona Janeza Krstnika, stara že nad 1400 let. Pred davno dobo je bila okolica Vin obdana s krasnimi vinogradi, ki pa so jih plazovi tekom let popolnoma opustošili. Da jih Bog obvaruje nesreče pred plazovi, so farani nekako pred 300 leti storili v ta namen čvrsto obljubo, da se vsako leto na belo nedeljo vrši svečano opravilo.

Zaobljuba se je izvrševala skozi vseh 300 let. Zaradi prijaznega kraja in gostoljubnih faranov se je na tem gričku zbralo vsako leto na belo nedeljo mnogo ljudstva od blizu in daleč. Po izvršenem opravilu so znanci obiskali tamošnje posestnike in pobarali za pirhe. Tak je bil običaj. Seveda je vsako leto na belo nedeljo vladalo prav veselo razpoloženje, vendar vse v dostojni meri, da nikoli ni bilo prilike za izvajanje kakih posledic od strani cerkvene ali posvetne oblasti.

Tudi letos so Viničani in ostali farani na velikonočno nedeljo pričakovali oznanitve običajnega opravila. Toda župnik Sitar je letos storil izjemo in opravila ni oznanil. Osupnjeni in ogorčeni farani okolice Vin so se po maši zbrali, določili deputacijo 4 mož in jo poslali v župnišče vprašat, zakaj se maša ne bo vršila in kakšen je zadržek, da se že pred 300 leti osnovano opravilo ravno letos ne bi vršilo.

Župnik se je na vse načine izgovarjal, ali pravega tehtnega vzroka le ni maral navesti. Vse prošnje deputacije, da naj dovoli še nadalje izpolnjevanje zaobljube davnih pradedov je gladko odklonil.

»Po duhovnih vera gor, po duhovnih vera dol!«

se je tedaj oglasil preprost, a zaveden član deputacije. To je župnika tako raztogotilo, da je deputacijo takoj odslovil. Ko so ostali farani izvedeli o neuspehu deputacije, so ostro obsojali župnikovo nasprotovanje Viničanom, ki baje izvira od onega dne, ko so zvonovi na Vinah zapeli pokojnemu Leopoldu Bervarju zadnje slovo.

Javnosti je še v spominu, da je župnik Sitar odrekel pokojnemu Bervarju cerkveni pogreb in zvonenje, ker da ni dovolj prispeval za zagorske zvonove. Viničani so proti temu ukrepu demonstrirali na ta način, da so sami z zvonovi lastne cerkvice zvonili pokojniku. In to zvonenje je menda župniku tako donelo po ušesih, da je kmalu nato dal duška svojemu ogorčenju z izjavo napram cerkvenemu ključarju in cerkovniku, rekoč, da ima tudi on pripravljeno železno palico za Viničane. Vsekakor je ljudstvo prepričano, da se je župnik zdaj maščeval zaradi zvonenja pokojnemu Bervarju s tem, da je odpovedal običajno opravilo na belo nedeljo.

Cerkveno opravilo brez duhovnika.

Kljub temu, da je prebivalstvo vedelo, da bo župnik ostal pri svojem sklepu in da se maša ne bo brala, se je na belo nedeljo pri cerkvici zbralo veliko število ljudi, največ moških. Zbrani okrog cerkvice, so se ob veselem pritrkavanju zvonov in streljanjem topičev začeli polagoma pomikati v cerkev. Pred oltarjem je pokleknil neki starejši mož in pričel moliti rožni venec. Vsa zbrana srenja je rožni venec svečano odmolila in dodala še par očenašov za vse one, ki ne izpolnjujejo zapovedi Najvišjega.

Po končani pobožnosti v cerkvi se je ljudstvo razšlo. Kakor druga leta so se tudi letos znanci zglaševali pri sosedih za pirhe. Razpoloženje je bilo enako veselo kakor druga leta, čula pa se je tudi marsikatera trpka in zaslužena graja na račun tistih, ki dejansko sami izpodkopavajo veri tla. Posebno ogorčeni možje in fantje so govorili: »Če nam katoliški duhovniki ne bodo vršili verskih opravil, pojdemo pač v pravoslavje!«

Kolo na pungartu v Metliki

Metlika, v aprilu.

Že dolgo dobo je v Metliki navada, da obhajajo Metličani velikonočni ponedeljek z igranjem koloiger in plesom kola na prostem. Zelo lepa stara navada je to, ki jo lahko prištevamo med pristne slovenske narodne običaje, kateri polagoma izumirajo. Največ teh je ohranila še pravljična Bela-krajina, tako Metličani svoje kolo.

V ponedeljek je deževalo, zato je bil koloples letos na belo nedeljo. Malo iz mesteca, na prijazen prostorček, imenovan »pungert«, prihaja popoldne staro in mlado. Vsi si želijo zabave in veselja v ravnokar vzbujeni naravi; vsi imajo ta dan svoj praznik pomladi, kakor so ga slavili nekoč stari Slovani, časteč boginjo Vesno.

Prvo zagledamo skupino punčk; kakšnih petnajst jih je, morda več. Srčkane so, še čisto male. Tam na zeleni tratici plešejo kolo, držeč v ročicah cvetoče vejice. Ne daleč od njih cveto v najlepšem cvetju črešnjeva drevesa, tu na zeleni tratici pa igrajo pisani metuljčki s cvetjem, — ringaraja, — prava živa pomlad.

Fantje imajo bolj moško opravilo. Dobre pol stotnije jih je menda. Med njimi so samostojni posestniki prvih abecednikov, pa tudi takih je mnogo, ki so jedva preživeli bridke preizkušnje prvih hlačic. Star petrolejev sod so nekje staknili in sedaj ga složno potiskajo na strmi breg. Na vrhu je! Hop, — že drvi v dolino, za njim pa vsa armada. Če je Nacek ali Tonček padel in so ju malo pohodili, nič zato, — saj danes ni čas, da bi se kdo omeril. Tudi v teh malih telescih je oživela pomlad in sedaj vre na dan z vso silo radosti in razposajenosti.

Pravkar prihaja mestna godba; že so se ustavili na mestu — en — dva. Niso Metličani zastonj ponosni na svojo godbo, ki ubira poskočne, pa tudi koncertne komade. Veter jim nagajivo brska po notah, a že je pomoč tukaj; stotnija je pustila svoj kanon, da bo držala note. To je izredna čast!

Kolo-igralci še niso nastopili; ej, to je vsako leto tak krtž, nobena noče biti prva. Moral jih je vzeti v roke sivi sokol Slavko. Počasi — ali vendar; krog je vedno večji. Pričeli so prve spevo-igre: »Ali je kaj trden most« in »Mi zbiramo dekliče, mi zbiramo fantiče«...

Končan je zadnji komad in pozno je že, zato odhajamo. Na čelu igra godba, za njo prepevajo mladi kolaši, zadaj pa se vrstijo vsi ostali udeležniki. Med petjem in godbo v mesto, kjer se razidemo z zavestjo, da smo prebili nedeljni popoldan v najlepšem razpoloženju.

Takšen je ta stari običaj veselih Metličanov, ki so ga ohranili do današnjega časa. Kdor ga hoče videti, naj pride pogledat prihodnje leto; Metličani ga bodo sprejeli prisrčno in gostoljubno.

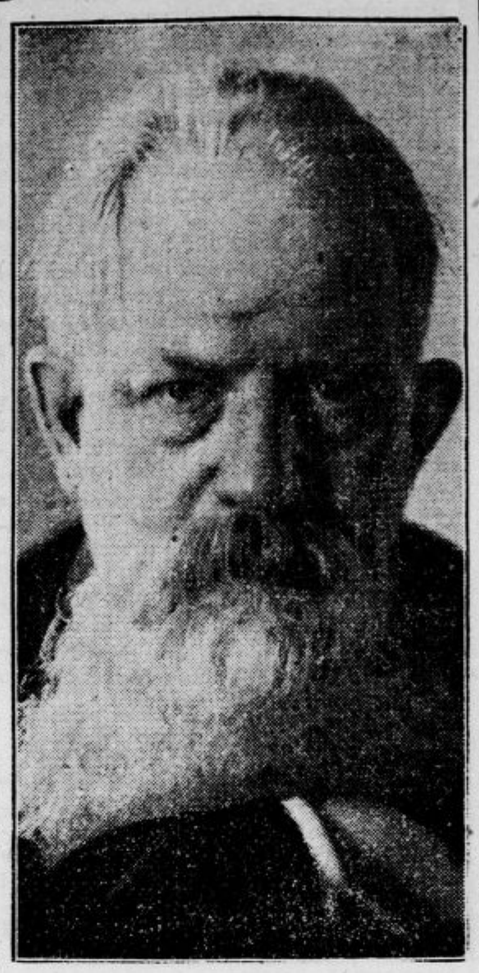

Slavni ruski nacionalni ekonom Peter Struve

bo jutri zvečer ob 20. predaval v Oficirskem domu v Ljubljani.

Samomor vojaškega novinca

Ljubljana, 18. aprila.

Danes okrog 5. zjutraj je opazil strojevodja tovornega vlaka št. 44 na postaji v Medvodah, da je stroj vlaka obrizgan s krvjo. Prepričan, da se je morala na progi od Ljubljane do Medvod izvršiti nesreča, je takoj poročal postajenačelniku, ki je telefonično obvestil prometnega uradnika na kolodvoru v Šiški. S kolodvora so telefonično obvestili vse čuvajnice ob gorenjski progi do Medvod z nalogom, da progo točno pregledajo.

Progo je pregledoval tudi kretničar Rok Vilfan v Dravljah in kmalu našel krvave sledove. Med tirom je zagledal ležati zgornji del strahovito razmesarjenega človeškega trupla. Spodnji del trupla je našel ob glavnem tiru šele kakih 150 korakov dalje. Vilfan je o grozoviti najdbi takoj poročal na gorenjski kolodvor s pripombo, da je ponesrečenec oblečen očividno v vojaško obleko. S kolodvora so obvestili pristojno vojaško oblast, ki je odposlala na lice mesta vojaško komisijo, obstoječo iz majorja Vojadinovića, vojaškega sodnega načelnika majorja Marinkovića, vojaškega zdravnika in dveh častnikov. Spremljali so jih trije vojaki. Istočasno je prispela v Dravlje tudi policijska komisija, ki sta jo tvorila dežurni uradnik Maks Jelenec in policijski zdravnik dr. Avramović.

Po listinah, ki so jih našli o obleki ponesrečenca, so ugotovili, da gre za 21-letnega vojaškega novinca Ivana Zupanca, rojenega pri Sv. Lenartu pri Mariboru. Ugotovljeno je bilo, da je Zupanc, ki se je samovoljno odstranil od svoje edinice v 16. art. polku v Ljubljani, prispel že snoči v Dravlje, kjer se je zaradi dežja vlegel pod neki vagon na stranskem tiru ter ležal tamkaj v travi, kar je sklepati iz tega, da je tamkaj trava pomečkana in prst s čevlji razrita. Obenem so našli tamkaj ležati tudi njegov bajonet. Zupanc je šel pod vlak nekako 10 korakov stran od ležišča najbrže v samomorilnem namenu. Preden je šel k vojakom, je bival 8 let v Avstriji. Zadnje dni je bil močno melanholičen. Kaj ga je gnalo v smrt, še ni dognano.

Po ugotovitvi dejanskega stanja so kosa trupla naložili v vojaški voz ter ga odpeljali v mrtvašnico v garnizijsko bolnico, kjer bodo truplo obducirali.

Danes ob ½5., ¼7., ¼8. in ¼10.

ČEKA

(Tajne sile)

Suzy Vernon, Mihael Bohnen, Henry Stuart.

Film spremlja ruski pevski zbor, balalajke in pomnoženi umetniški orkester.

Telefon 2730. KINO »DVOR«

Halo! Halo!

V Ljubljano pridejo slavni

Rooseveltovi divji jezdeci

v monumentalnem Paramount filmu:

»Brezsmrtni bataljon«

Pride! KINO »DVOR«.

Z dinamitom nad drsteče ribe

Dinamitna patrona je uničila v tolmunu poleg grbinskega jeza 150 kg rib in ribji zarod

Grbin, 18. aprila.

Naš list je že večkrat bičal najopasnejšo ribjo tatvino — lov z dinamitom. Tudi naše oblasti nastopajo ostro proti uničevalcem rib z dinamitom. A vse zaman! Nedavno smo poročali o drznih tatinskih ribičih, ki so rokovnjačili v Savi blizu Ponovič. Te dni pa so se pojavili brezvestni prijatelji tujih rib v potoku Reka, ki teče skozi Šmartno, mimo gradiča Grbina in se pri vasi Breg izliva v Savo.

Sumljivi streli dinamitnih patron.

Znano je, da se sedaj ribe drste. Ob drstenju se zbirajo v velikih množinah, najraje ob jezovih, ki jim zapirajo nadaljevanje poti. Pod grbinskim gradom na meji Litije se nahaja tudi majhen jez. Zadnje čase se je slišala od jeza sem večkrat močna detonacija. Lastnik gradu, g. Josip Strzelba, po vsej okolici znani lovski sportnik, je sumil, da so se pojavili ob potoku tatinski ribiči.

Predvčerajšnjim je ob polsedmih zvečer zopet zadonel strel. G. Strzelba in njegov gozdar g. Hornicky sta stekla ob potoku v smeri, od koder se je čula detonacija.

Ko sta prišla do jeza, sta opazila tam 4 moške. Dva sta metala iz potoka ribe, druga dva sta jih pa pobirala in metala v vreče. Od strani so prežali na čudne lovce trije dečki, ki so izrabljajoč hitrico, s katero so opravljali tatovi svoj posel, tudi pobirali usmrčene ribe in jih tlačili v nahrbtnike.

Na zasledovanju za lopovskimi ribiči.

Oba zasledovalca drznih ribičev sta hotela ugotoviti njih identiteto. Slučajno pa sta bila opažena, nakar so prestrašeni tatovi zbežali. Njih beg je bil tako nagel, da niso utegnili niti pobrati vseh rib, ki sta jih oba v vodi stoječa tatova že zmetala na breg. Razdejanje, ki so ga povzročili, je jako občutno in je v strahovit kvar ribiškemu sportu, ki se je začel baš zadnja leta lepo razvijati v vseh litijskih vodah, posebno pa še v Reki. Oba sportnika sta ugotovila, da je na bregu približno za 30 kg pobitih rib, ki jih tatovi niso utegnili vzeti s seboj.

Kaj strašen pa je bil pogled na tolmun pod jezom, kjer so se ribe tudi to pot radi drstenja zbrale v večji množini. Baš v ta tolmun so vrgli tatovi dinamitno patrono, ki je raztrgala, usmrtila in poškodovala še skoro 100 kg rib, brez onih, ki so jih že pometali na suho, oz. že vzeli s seboj.

Učinek strela je bil res grozovit! Pobite so najrazličnejše ribe, v pretežni večini klini, in one, ki jih poznajo v našem okolišu z imenom podlasti.

Krivci so že v litijskih zaporih.

O brezvestnih gostih, ki so mesarili kar na debelo, je bil takoj obveščen lastnik ribolova g. inž. Pavel Koblar, upokojeni načelnik monopola. G. Koblar je obvestil o zadevi litijsko orožniško stanico. Tekom večera sta odšla orožnika g. Jesenovec in g. Mesarič na poizvedbo. Sled za nevarnimi ribiči je vodila do nekega rudarja, ki je zaposlen v svinčenem rudniku Sitarjevcu. Za njegovo hišo sta našla spretna orožnika ribje luske, nakar je moral seveda osumljenec priznati tatvino, izdal pa je tudi svoje dolgoprstne tovariše.

Orožnika sta nato aretirala vso štiripersonsko tatinsko deteljico, in sicer: Ignaca Košaka, Antona Zupančiča, Antona Goloba in Franceta Vavtarja. Vsi štirje so zaposleni v sitarjevškem rudniku, kjer so si tudi najbrže prilastili dinamitne patrone.

Prve tri so oddali orožniki v litijske zapore, ker je možnost, da bi kot samski delavci in nedomačini pobegnili iz kraja in se tako odtegnili kazenskemu zasledovanju. Franc Vavtar, iz Šmartnega doma, ki ima bolno ženo in je oče štirih otrok, pa je ostal še na svobodnih nogah, ker ni verjetno, da bi pobegnil.

Med ribiči in lovci, ki so zaznali za navedeni brezvestni lov, je zavladalo upravičeno ogorčenje. V navedenem primeru so ravno ribiči jako občutno prizadeti, ker so jim tatovi z dinamitom pobili tudi mnogo zaroda, kar bo jako kvarno vplivalo na nadaljni razvoj ribiškega sporta pri nas. Oblasti bodo morale pač uporabiti vso strogost zakona, da zatro s kaznimi vsa dinamitna banditstva. Kajti le strah pred občutno kaznijo bo očuval naše ribiške revirje pred brezvestnimi gosti.

Danes velika gala premijera

bajno lepega, monumentalnega velefilma

Donna Juana

Velepesem viteštva in ljubavi iz romantične Španije.

V glavni vlogi prelepa, nepozabna

Elisabeth Bergner

Iskrena ljubav mladega plemiškega para. Prevara. — Nevesta v vlogi zalega mladeniča. — Bivša ljubica snubi bogato deklico za svojega nezvestega zaročenca. — Dvoboj. — Odkritje zvijače. — Krasne slike divno lepe Španije. — Izredno razkošni kostumi.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA

Telefon št. 2124.

Danes! Danes! Danes!

Najlepši in najrazkošnejši velefilm te sezije

Donna Juana

s prekrasno ljubljenko vse publike

ELISABETH BERGNER

Elitni Kino Matica

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek, 19.: I. N. R. I. Izv.
Petek, 20.: »Hlapci«. Prirede maturantje Tehniške srednje šole. Izven.
Sobota, 21.: ob 15 Medeja. Dijaška predstava po znižanih cenah. Izv.
Nedelja, 22.: »Roka pravice«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 23.: »Cyrano de Bergerac«. C.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 8. zvečer.

Četrtek, 19.: Balet. A.
Petek, 20.: Lady X. C.
Sobota, 21.: »Mignon«. B.
Nedelja, 22. ob 3. popoldne: »Lady X«. V korist Udruženja gledaliških igralcev. Izven.
Ponedeljek, 23.: Zaprto.
Torek, 24.: »Carmen«. Gostuje baritonist g. Krajev. D.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 8. zvečer.

Četrtek, 19.: »Rigoletto«. D. Kuponi.
Petek, 20.: Zaprto.
Sobota, 21. »Dva bregova«. A. Kuponi.
Nedelja, 22. ob 3. popoldne: »Dobri vojak Švejk«. Kuponi. — Ob 8. zvečer: »Jesenski manevri«. Premijera.

»I. N. R. I.« V četrtek, 19. t. m. ob osmih zvečer se ponovi v ljubljanski drami Gregorin - Tominčeva pasijonska igra v 15 slikah. Zaposlen je celoten dramski ansambel s številnimi komparzi. Pri predstavi sodeluje muzika dravske divizije pod vodstvom dirigenta g. Svetla in pevsko društvo »Sloga«, ki sodeluje iz ljubeznivosti. Režijo vodi profesor g. Šest. Opozarjamo občinstvo, da kupuje vstopnice v predprodaji pri dnevni blagajni, da ne bo moten začetek predstave.

»Herman celjski«. Za prvi del Novačanove trilogije »Celjska kronika« je napisal skladatelj Osterc scenično muziko. Osnutke dekorja in kostumov, katere izvršujejo atelijeji Narodnega gledališča, so delo scenografa prof. Vavpotiča. Režira gosp. prof. Šest. Natančno zasedbo ulog in dan premijere se objavi pravočasno. Predvidoma bo premijera v nedeljo, dne 29. t. m.

Spored koncerta pevskega društva »Krakovo - Trnovo« v ponedeljek, dne 23. t. m.: Železnik: Kmetova molitev; Leban: Umrli deklici; Mirk: Na trgu; Kogoj: Letski motiv; Sl. Osterc: Solnce v zasah. Ti dve pesmi poje operni pevec Svetozar Banovec. Dalje sledijo trije zbori, in sicer Cobanič: Stoj mi je merak in Kidisale: Svatovite ter Adamič: Kmečka pesem. Sklepno točko Ostrčeve štiri Belokranjske. Sklepno točko tvorijo zopet trije zbori, in sicer: Dev: Se ena; Pavčič: Deklica, ti si jokala in Dev: Dobro jutro ljubca moja. Koncert bo v filharmonični dvorani, predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Opereta »Lady X«, ki je imela pri premijeri in pri reprizah vsled lepih melodij in napetega dejanja tako lep uspeh, se uprizori v nedeljo, 22. t. m. popoldne ob treh v ljubljanski operi. Cene so znižane. Zunanjim gostom priporočamo pravočasno rezerviranje vstopnic. Predstava se vrši v korist Udruženja gledaliških igralcev.

Gledališki jubilej igralca Mihajla Markovića. 40letnico njegovega oderskega delovanja so slavili te dni v Zagrebu. Jubilant je prejel neštevilno čestitk in gratulanti so povdarjali velike igralske in organizatorske zasluge Mihajla Markovića za jugoslovensko gledališko umetnost. Marković je prejel priznanja in darove, med drugim od zagrebškega župana Heinzla, od gledališke umetnice Ružičke - Strozzijeve, od politikov Sv. Pribićevića in St. Radića, od pevskih društev, industrijcev itd. K jubileju sta mu čestitali tudi Narodni gledališči iz Prage in Sofije. Po gratulacijah se je vršila predstava Nušićeve komedije »Pot okrog sveta«.

Zikov kvartet je izvajal pred dnevi v Pragi izključno jugoslovenski program. Na sporedu so bila tri dela: Godalni kvartet zagrebškega komponista F. Lhotke, L. M. Škerjančeva »Sonatina da camera« in dr. J. Mandićev godalni kvartet. Večer je lepo uspel, Zikovci so se ob tej priložnosti zopet pokazali izvrstne interprete, ki so od nastopa do nastopa popolnejši, obenem pa tudi novotarski in moderni.

Dvořakov »Requiem« se bo izvajal v ponedeljek, dne 23. t. m. v Zagrebu. Izvedbo priredi pevsko društvo »Lisiuski«. Dirigiral bo kapelnik Oskar Smodek, med solisti nastopita tudi ga. Zinka Vilfan - Kunčeva in gosp. Josip Križaj.

Pevski zbor Glasbene Matice

Koncem tega tedna odhaja pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice na umetniško turnejo na Češkoslovaško in na Dunaj. Pevovodja g. Matej Hubad je bil tako prijazen ter je na generalno vajo dne 17. t. m. povabil glasbenike, ki so se udeležili skušnje v tako impozantnem številu, da bi jih lahko naštel na prste ene roke, pa bi še ostal mezinec prost.

Program sestoji iz treh delov, katerih vsak je nekaka zaokrožena celota.

V prvem delu prevladuje Gallus z nekolikо polifonimi skladbami na latinska besedila. Gallus je naš Palestrina. Imponira pri njem tehnično mojstrstvo v koncepciji skladb; naravnost bachovska globina jih je ohranila sveže še do danes. Izvajanje teh silno težavnih madrigalov je bilo pod Hubadovim vodstvom tako idealno, kakor si ga le morem želeti. V Pragi sem se dve leti intenzivno bavil s tako glasbo ter sem mnenja, da nudi predbachovska in tkzv. predklasična doba neizčrpne vire današnji skladateljski generaciji.

Od štirih Lajovčevih je »Lan« neizmerno občuten ter temu občutju primerno naštudiran, v drugem delu koncerta je Lajovic zastopan z »Zelenim Jurjem«. Adamičeva »Vijola«, Gotovčeva komična »Jadovanka za teletom« ter pretresljiva »Molitev h dobrim očem« našega mojstra Štolcerja - Slavenskega bodo poleg Lajovca nad vse dostojno reprezentirale jugoslovansko najmodernejšo zborovsko tvorbo. Škerjanc je zastopan z eno »Kmetiško«, Adamičev »Mlad junak« bo poleg »Jadovanke« skrbel za dobro razpoloženje. Tretji del koncerta je posvečen narodni pesmi, za katero ima baš Hubad neizmerne zasluge. Prav je, da seznani brate Čehoslovake tudi z narodno pesmijo.

Program je po mojem mnenju tako vsestranski ter tako zanimiv, da pevski zbor G. M. more z njim nastopiti kjerkoli. Tudi naštudirano je vse tako vestno, da bo zbor res reprezentiral nekak maksimum naše reproduktivne vokalne umetnosti.

Vsak član zbora pa je lahko uverjen, da njegove žrtve za prospeh naše kulture niso bile zaman ter da je in bo vztrajno, nesebično delo obrodilo vselej bogat, plemenit sad.

Štastnou cestu! **Slavko Osterc.**

ANGLEŠKO SUKNO

najfinejše vrste po solidni ceni dobite pri FRANC PAVLIN, GRADIŠČE 3.

„Chinoferrin“

kina-vino z železom najučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti.

Dobiva se v vsaki lekarni.

Domače vesti

• **Kralj za invalide.** Invalidski zavod »Dom kralja Aleksandra« v Zemunu je za pravoslavne velikonočne praznike od kralja Aleksandra prejel mnogo kolačev, jajc, vina in drugih darov. Uprava »Doma« je kraljevski rodbini izrekla toplo zahvalo ter hvaležnost in zvestobo kraljevskemu domu.

• **Izpremembe v državni službi.** Trajno so upokojeni inspektorji finančne kontrole Martin Kovač v Ljubljani, Ivan Čretnik v Prevaljah, Martin Potočnik v Murski Soboti in Lovro Kalašič v Ljubljani. Finančni pripravnik Rudolf Gornik je imenovan za definitivnega uradnika v 9. skupini I. kategorije.

• **Kongres slovanskih gledališč v Sofiji.** Od 22. do 24. aprila se bo v Sofiji vršil kongres delegatov slovanskih gledališč, katerega se udeleže delegati iz Varšave, Prage, Brna, Beograda, Zagreba in Ljubljane. Kongres bo razpravljal o vzajemnem gostovanju poljskih, čeških, jugoslovenskih in bolgarskih državnih gledališč ter o ustanovitvi zveze slovanskih gledališč. Kot zastopnik ljubljanskega narodnega gledališča odpotuje v Sofijo upravnik Kregar.

• **Pritožba proti proračunu Zbornice TOI.** Kakor čujemo, se v gospodarskih krogih vodi akcija za vložitev pritožbe na Državni svet proti proračunu Zbornice TOI. Pritožba se opira na dejstvo, da je Zbornici po znanem kleroradikalnem finančnem zakonu zabranjeno od delniških družb pobirati večjo nego 25% doklado na splošno pridobnino. Zbornica je kakor znano, letos uvedla to doklado v izmeri 28.5%, torej za 3.5% preko dovoljene mere. S pritožbo na Državni svet naj bi se doseglo razveljavljenje 28.5% doklade kot nezakonite.

• **Konstituiranje uprave novinarskega penzijskega fonda.** Prva seja uprave novinarskega penzijskega fonda, sestavljene iz delegatov lastnikov časopisov, novinarjev in ministrstva za socijalno politiko, je sklicana v Beograd za prihodnjo nedelio dne 22. aprila. Uprava se bo pri tej priliki konstituirala, prevzela imovino fonda ter storila potrebne sklepe glede sestave pravilnika. Za predsednika uprave fonda bo v smislu uredbe o novinarjih izvoljen en član Narodne skupščine.

• **Higijenski zavod za Dalmacijo.** Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo, da se dosedanji institut za malarijo preuredi za higijenski zavod. Vprašanje, da-li ostane higijenski zavod v Trogiru ali pa se premesti v Split, še ni rešeno. Vse zdravstvene institucije v Splitu, Dubrovniku in Šibeniku se združijo s higijenskim zavodom kot njegovi oddelki.

• **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl po daljšem trpljenju postrešček g. Fran Kalič. Pogreb bo danes ob 17. uri iz hiše žalosti na Dunajski cesti št. 9. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

• **Za drugo porotno zasedanje v letošnjem letu.** Za drugo porotno zasedanje v tekočem letu so imenovani: pri dež. sodišču v Ljubljani za predsednika predsednik deželnega sodišča Fran Rekar, za namestnike: podpredsednik dež. sodišča Peter Keršič, višji deželnosodni svetniki Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser, Jakob Antloga in Mihael Vehovar ter deželnosodni svetniki: Josip Janša, dr. Alojzij Gradnik in dr. Milko Gaber; pri okrožnem sodišču v Celju za predsednika dvorni svetnik in predsednik okrož. sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnike: viš. deželnosodna svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Ivan Premschak in deželnosodni svetnik Valentin Levičnik; pri okrož. sodišču v Mariboru predsedn. okrožn. sodišča dr. Fran Žiher, za namestnike: podpredsednik okrož. sodišča dr. Fran Pichler, višji deželnosodni svetniki: Josip Stergar, dr. Fran Peitler, Fran Posega in Janko Guzelj ter deželnosodna svetnika Oskar Dev in dr. Franc Vidovič; pri okrož. sodišču v Novem mestu za predsednika predsednik okrož. sodišča dr. Jurij Polenšek, za namestnike: deželnosodni svetniki Anton Kuder, dr. Josip Fischinger in Jakob Luznar.

• **Moderne telefonske zveze z inozemstvom.** V naši državi se urede letos nove brzojavno-telefonske zveze potom podzemeljskih kablov. Položita se dva velika kabla: eden na liniji Beograd-Ruma-Zagreb-Maribor za Avstrijo (Dunaj), drugi pa na liniji Beograd-Ruma-Novi Sad-Subotica za Madžarsko (Budimpešta). Tretji kabel bo položen med Beogradom in Nišem, ki se pozneje podaljša do Caribroda za Bolgarijo (Sofija) ter do Skoplja in Gjevgjelije za Grško (Solun in Atena).

• **Nov odvetniška zbornica v Ljubljani razglaša, da je g. dr. Ernest Rosina bil vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Gornjem Gradu.**

• **Pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani** se odda svetniško mesto. Prošnje naj se vložé do 10. maja pri predsedništvu omenjenega sodišča.

Danes velika senzacija

Grozna noč v SING-SINGU

ali električni stol

Drama onih, ki so prekoračili meje zakona. — Skrivnost starinarja. — Največji rop draguljev v Newyorku. Predrzna tolpa banditov razkrinkana. — Žrtev netočnih dokazov. — Obsojen na smrt. — Električni stol. Rešen v zadnjem hipu. — Sing-Sing, zloglasna jetnišnica Amerike.

Premijera danes ob: 4., pol 6. pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

Mladini prepovedano!

• **Društvo finančnih konceptnih uradnikov za Slovenijo v Ljubljani** ima svoj redni občni zbor za l. 1927-28. dne 21. aprila 1928. ob 8. zvečer v gostilni »Pri Mraku«, Prešernova soba, Rimska cesta. Ljubljana.

• **Tombola društva »Skrb za mladino«** v Ljubljani, ki se bo vršila v nedeljo 22. t. m. bo obsegala 8 tombol in ne 6. kakor je na lepakih javljeno. Četvoric in petoric bo okrog 120. Kupujte tablice, da čimprej zgradimo deci »Dečji dom v Aleksandrovem«. Kdor želi prodajati tablice, jih lahko dobi v trgovini Turk, Prešernova ulica 48. — Odbor. 784

AUTOMOBILISTI!

»ADLER STANDARD 6«

najpopolnejši 6-cilinderski voz

bo RAZSTAVLJEN od 20. do 22. t. m.

v zeleni dvorani hotela UNION.

K ogledu najvljudneje vabi:

GEN. ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO LJUBLJANA. AHACLJEVA CESTA 10.

• **Ne odirajte!** Prejeli smo: Tujska sezona se začenja in treba bi bilo vedno opozoriti, vsak teden posebej, da se naj ljudi ne odira. Če je tujec pošteno postrežen in ga ne oderejo, priporoča kraj in pripelje še svoje znance, sicer pa nas razkriči in odsvetuje posečanje naših krajev. Ravno danes smo čuli, da zahtevajo za sobo v nekem letovišču izven Slovenije 85 dinarjev, za dovoz v hotelskem avtobusu pa za progo 6 km 80 Din. Na ta način se ne vabi tujcev v naše kraje. Prav tako ne bodo Italijani privabili s svojimi cenami tujcev v naše kraje. Pred mesecem smo videli račun nekega hotela v Milanu, kjer je plačal gost za ribo in čašo mineralne vode 32 lir 50 ct. in to še z 20% popustom. Nasprotno pa lahko zopet prav pohvalno omenjamo naše pametne Ratečane na Gorenjskem, kjer si dobil še lani vso oskrbo s stanovanjem vred za 35 Din. Zato pa je tudi vsako leto več tujcev tam. Povsod pri nas naj bodo poštene cene!

• **Gradba velikega hotela v Splitu.** Med mestno občino splitsko ter zastopniki parobrodarske družbe »Račić« in Jugoslvensko-ameriške parobrodarske družbe se je glede gradbe velikega modernega hotela v Splitu dosegel sporazum. Hotel, ki ga zgradita omenjeni družbi na Trumbićevem nabrežju bo imel pet nadstropij in 70 sob s 120 posteljami, poletno in zimsko restavracijo in kavarno. Z gradnjo se v najkrajšem času prične, tako da bo novi hotel prihodnje leto izročen svojemu namenu.

• **Eksplozija na vojnem aerodromu v Zagrebu.** Včeraj ob 8. zjutraj je nastala na vojnem aerodromu v Borongaju strašna eksplozija. Ko je stražni vojak zapazil dim iz skladišča bencina, karbida, olja in granat je takoj oddal več alarmnih strelov in tako opozoril na veliko nevarnost. K sreči so vojaki še pravočasno rešili vse aviljone. Eksplozije granat, 100 po številu, in več sodov bencina in olja kakor tudi drugega materijala so trajale do 11.30 ure. Gasilcem se je šele po triurnem napornem gašenju posrečilo ogenj lokalizirati. Kakor izvemo, je zakrivil eksplozijo neki šofer, ki je v skladišču zapalil vžigalico. Ljudskih žrtev ni bilo. Materijalna škoda je ogromna.

• **Zopet pristanek dveh potniških letal pri Mariboru.** Maribor ima očividno na tuje aeroplane veliko privlačno silo, ker se kar zaporedoma spuščajo na tla v njegovi okolici, čeprav nima nobenega aerodroma. Kakor nam poročajo sta včeraj pri Hočah zopet pristali dve letali, to pot rumunski. Na poletu iz Pariza v Bukarešto sta baje izgubili pravo smer in sta se zato pri Hočah spustili na tla. Zgodilo se ni nikomur ničesar in tudi letali sami sta ostali nepoškodovani ter bosta danes zjutraj nadaljevali svojo pot.

• **Samomor mlade osješke lepotice.** V Osjeku je predvčerajšnjim izvršila samomor 15 letna Lena Bauer, prodajalka v modni trgovini tvrdke Büchler. Prepeljala se je s čolnom na baranjsko stran Drave, skočila v naraslo reko, potem pa začela klicati na pomoč. Držala se je kakih 200 metrov daleč na površini vode, potem pa izginila v valovih. Mladenka je bila znana kot najlepše dekle v Osjeku. Vzrok nesrečnega čina ni znan.

• **Pazite na otroke!** V Glinicah na Hrvatskem je te dni seljakinja Kata Cindrič pustila v kuhinji samega trileetnega sinka Josipa, ki je z ognjišča potegnil k sebi posodo z vrelim mlekom in pri tem posodo prevrnil in se polil. Malega ponesrečenca so prepeljali v bolnico v Karlovcu, a pomoč je prišla prepozno: mali Josip je vsled težkih opeklin v bolnici umrl.

• **Uslužen »železničar«** Brivski pomočnik Josip Marincel iz Gornje Radgone je nameraval predvčerajšnjim iz Zagreba odpotovati na Sušak k svoji rodbini. Ko se je malo pred polnočjo podal na glavni kolodvor se mu je pridružil moški v uniformi železničarja ter se mu ponudil, da ponese prtljago v sušaški vlak. Marincel si je našel mesto v vlaku, a prtljage ni bilo od nikoder. Končno je uvidel, da je »železničar« zvit lopov. V potni košari je imel 1000 Din. uro, nekaj obleke in brivske rekvizite. Škoda znaša 3100 Din.

ITO — zobna pasta najboljša.

• **Pri želodčnih in črevesnih težkočah,** slabem teku, zaprtju, napetosti, zgagi, oslabelosti, bolečinah v čelu, slabostih v želodcu povzroča 1—2 čaši naravne »Franz-Josefove« grenčice temeljito izpraznenje in čiščenje prebavljenih snovi. Izjave raznih bolnic in klinik nam pričajo, da uporaba »Franz-Josef« grenčice zelo uspešno in olajševalno vpliva na zelo bolne ljudi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

• **Požar v Hočah.** V Sp. Hočah pri Mariboru je v ponedeljek zvečer v gospodarskem poslopju posestnika Matije Praznika izbruhnil požar. Na pomoč so prihitela gasilna društva iz Hoč, Radvanja in Maribora, ki so požar omejila. Škoda je znatna in le deloma krita z zavarovalnino. Žandarmerija je aretirala nekega moškega, na katerega leti sum, da je zanetil požar.

• **Toča v Slavoniji.** Po vesteh iz Osjeka se je v torek popoldne vsula na tamkajšnjo okolico izredno debela toča, ki pa je na srečo padala le tri minute. Spočetka je bila suha potem pa pomešana z dežjem. Bilo jo je toliko, da so jo z lopatami metali na kupe Na setvah ni napravila mnogo škode, pač pa je močno poškodovala vinograde in sadovnjake. Na nekaterih krajih je prekinila tudi telefonsko zvezo.

• **Grozen roparski umor.** V Mostarju so v ponedeljek zvečer blizu tobačne tovarne našli umorjenega z razbito lobanjo tamkajšnjega trgovca Emanuela Miličevića, starega 65 let. Sodna komisija je ugotovila, da gre za roparski umor, izvršen že pred tremi dnevi. Miličević je imel precej prihrankov, kar je pač bil razlog, da je to moral plačati z življenjem. Varnostna oblast je odredila vsestransko preiskavo in zasledovanje storilcev. Aretiranih je bilo osem oseb med temi tudi neki vojak, a pozitivnega uspeha še ni.

Iz Ljubljane

u— **Železničarski shod v Mestnem domu** se bo vršil danes, 19. aprila ob pol 8. zvečer. 11 delavcev v kurilnici Maribor je vrženih na cesto, delavcev, ki so že osiveli v službi. In to samo zato, ker so posredovali pri načelniku zaradi znižanja premij in zaprtja skladišča živil. Klerikalno-radikalni režim hoče prav na brutalen način pritisniti delavstvo, posebno železničarje, da se ne smejo niti zganiti v obrambo svojih interesov, niti zaupniki posredovati pri načelniku. Če to store, se jih kratkomalo, ne glede na število službenih let kratko vrže na cesto.

u— **Srečen stanovanjski najemnik z otroki.** Državni uradnik nam piše: Tri leta in čez iščem že stanovanje. Dokler je bilo stanovanjsko sodišče, sem bil za iskalca stanovanj za — druge. Če sem namreč kje kakšno stanovanje izvohal in prijavil, ga je stanovanjsko sodišče sigurno nakazalo drugemu. Devet in tridesetkrat sem bil na razne anonce pri hišnih posestnikih vprašat po stanovanju. Navadno je bilo prvo vprašanje: »Ali imate otroke?«, ali pa: »Koliko otrok imate?« Ko sem povedal, da pet, je bil najin pogovor za vedno takoj končan in odšel sem brez stanovanja. Kako sem se razveselil te dni inserata, kjer je stalo: »otroci — postranska stvar«. Samo »pogojčki« so sledeči: »Stanovanje preurediti — plačati vsaj 30.000 Din naprej,.. Človek gara ves dan, po uradnih urah pa mora ubirati zastonjska pota zaradi stanovanj. V koliko je bila potrebna zaščita nameščencev in uradnikov, a se ni izvršila, bo pokazala bližnja bodočnost. Država bi morala zidati pač nekaj stanovanj za svoje uradnike, ali pa jim dati stanarino, da bodo lahko plačali stanovanja. Danes dobiti stanovanje v Ljubljani je najtežja stvar.

u— **Zaključno predavanje v društvu »Soča«.** V soboto bo v Ljubljanskem dvoru zaključno predavanje v letošnji sezoni. Ta večer bomo imeli zopet čast slišati našega odličnega predavatelja, ravnatelja trg. akademije in univ. nastavnika g. dr. Ludovika Böhma, ki nastopi z zelo interesantno temo o »gospodarskih krizah«. »Sočani«, posebno pa celokupni odbor društva naj se tega prvovrstnega predavanja udeleže, vsi brez izjeme. Dobrodošli tudi dragi prijatelji društva. Prosimo, pridite točno, kajti med predavanjem vstop ne bo dovolien in se tudi ta čas ne bo serviralo. Po predavanju prosta neprisiljena zabava s petjem in deklamacijami. Začetek ob pol 21. Vstop prost. — Odbor.

u— **Dem. akademski klub »Jugoslavija«** Redna odborova seja v petek 20. t. m. ob 18 v tajništvu SDS. (Kazina, Kongresni trg). Za odbornike je udeležba obvezna. Vabljeni so tudi ostali člani. Podpredsednik

u— **Narodna galerija** je sklenila naročiti bronasti portretni glavi prvih dveh ustanovnikov Akademije in Galerije, gg. Roberta Kollmanna in Alojzija Vodnika. Prvega bo portretiral akad. kipar Franc Krali drugega akad. kipar Lojze Dolinar.

u— **Mehika** — filmsko predavanje ZKD v Šiški. Življenje in kultura v Mehiki Razni običaji in ljudske igre. Predstava bo v dvorani kina »Union« v Šiški, poleg gorenjskega kolodvora, nocoj ob 8. uri nadalje v nedeljo ob 11. uri dopoldne in ob 8. uri zvečer. Cene 2, 3, 4, in 5 Din. 783

u— **Brivski pomočniki, frizerke.** Danes vsi na sestanek pri »Novem svetu«. Važno zaradi 1. maja. Začetek točno ob 8. uri. — Odbor.

u— **Telovadba »Atene« se bo zopet vršila** od četrtka, dne 19. t. m. dalje ob navadnih urah. — Društvo »Atena«. 785

u— **Spalnica,** glavni dobitek tombole društva »Skrb za mladino«, je razstavljena v izložbi I. C. Mayer v Stritarjevi ulici. Šivalni stroj in kolesa pa v izložbi Gričar & Mejač, Šelenburgova ulica. Kupujte tablice, da čimprej zgradimo deci »Dečji dom« ob morju! — Odbor. 784

u— **Kegljačem** je še ob ponedeljkih, četrtkih in ob petkih na razpolago izborno kegljišče v gostilni pri »Perlesu« v Prešernovi ulici. 730

u— **Št. Jakobski pevski zbor.** Pozivam vse pevce, da se udeleže točno ob 8. pevske vaje v Št. Jakobski šoli. — Tajnik.

u— **Sokolski izlet.** Sok. društvo Ljubljana II. gre v nedeljo 22. aprila na celodnevni društveni izlet na Kurešček nad Želimljami. Zbirališče in odhod zjutraj ob 7.15 z dolenjskega kolodvora, odkoder gremo z vlakom do Škofljice. Povratek zvečer po isti poti. 786

u— **Drobna policijska kronika.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 2 telesni poškodbi, 1 poškodba javnega mostu, 2 poškodbi oken, 1 poškodba

vrtne ograje, 1 izgred na cesti, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 3 prestopki pasjega kontumaca, 1 prekoračenje policijske ure, 1 prestopek streljanja s flobertovko, 1 ogenj, 9 prestopkov avtomobilskih predpisov, 5 prestopkov cestno-policijskega reda in 1 samomor. Aretacij je bilo izvršenih 5 in sicer: 1 zaradi tatvine, 2 zaradi nedostojnega vedenja in pijanosti in 2 zaradi beračenja.

u— **Dve nesreči.** V Sp. Šiški se je včeraj igral slaščičarjev sin Vilibald Kemeter z drugimi dečki. Poleg je bil tudi Silvan P., ki je streljal s flobertovko in je krogla zadela Kemeterja v levo stegno. Poškodba je lahkega značaja. — V ljubljanski bolnici je morala včeraj iskati pomoči 57 letna posestnikova žena Tereza Jontes iz Št. Jurija. Žena je pri delu na polju padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo.

u— **Grda razposajenost.** V torek zjutraj okrog 4. se je pomikala po Tržaški cesti »klapa« vinsko navdahnjenih krokarjev, ki se v svoji »razigranosti« niso mogli znesti nad ničemer drugim, kakor nad ograjo posestnika Josipa Malisa. Nekdo iz družbe je pričel ograjo lomiti ter tako povzročil Malisu za 50 Din škode. Zbujen po kričanju ponočnjakov se je Malis zbudil, opravil in hitel za njimi. Došel jih je pred gostilno Viktorja Bizjaka, kjer so se krokarji spravili že nad gostilniško znamenje ter ga odstranili. Malis je krokarje prijavil stražniku, ki je najbolj srboritega pozval, da se mu legitimira. Ker pa mož ni hotel tega storiti, mu je stražnik napovedal aretacijo ter odvedel nepokorneža s seboj na policijsko ravnateljstvo, kjer se je aretiranec premislil in pokazal visokošolsko legitimacijo.

u— **Poškodovana ograja.** Posestnik Andrej Knez z Viča je opazil pred par dnevi, da so neznani zlikovci podrli ograjo mostu, ki pelje čez potok Curnovec, odkoder drži pot z Viča v Vnanje gorice. Posamezne dele ograje so zlikovci pometali v vodo, ki jih je seveda odplavila. Prepeljava z vozom čez most je močno ogrožena, posebno v temi. Škodo trpi okrajni cestni odbor.

u— **Pobijalci šip na delu.** Ljubljanski ponočnjaki imajo poslednji čas vsekakor posebno zadoščenje s tem, da pobijajo v tujih oknih šipe. Včeraj sta bila prijavljena zopet dva taka primera. Okoli 1. ponoči so neznani vandali razbili 2 šipi v oknu stanovanja šolskega ravnatelja Josipa Bezljaja na Sv. Petra nasipu št. 59 ter mu prizadejali okrog 30 Din škode. Pozneje proti jutru pa je neki doslej še neznani fantalin ubil 2 šipi v oknu hiše posestnika in gostilničarja Franceta Černeta v Mostah št. 7.

u— **V kurilnici prijet tat.** Ko se je podal snoči kurjač Ivan Čelan, stanujoč v Domžalah, v službo v kurilnico goreniskega kolodvora je v remizi ugledal na stroju 1106 neznanega človeka. Neznanec, ki je bil ves umazan od olja, se je Čelana očividno močno prestrašil, kar se je zazdelo temu še sumljiveje. Zato je brzo stopil do njega ter zagledal, da je neznanec odmontiral s stroja že več bakrenih delov in jih zvil, da jih tako lažje odnese. Odvil je manometer, lotil se je pa tudi brzino-metra ter drugih delov. Čelan je tatu prijel za vrat, ga odvedel v neko sobo ter obvestil telefonično stražnico. V kurilnico je kmalu za tem prišel stražnik Alojz Vetrih, ki je tatu 36 letnega bivšega mlinarja Alojzija Pečjaka, pristojnega v Dvor pri Novem mestu, aretiral ter odvedel s seboj. Pozneje so ugotovili, da je Pečjak imel tudi pomagača, ker so našli za plotom nad 70 kosov raznega železa, ki naj bi jih odnesel njegov pajdaš. A ta je, opazivši mojstrovo smolo, pravočasno pobegnil. Pečjak je napravil železniški upravi okrog 1500 Din škode.

Iz Maribora

a— **Občni zbor Jugoslovenske Matice v Mariboru** se je vršil v torek zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Z malimi spremembami je bil zopet izvoljen stari odbor, kateremu predseduje ravnatelj g. Stanko Detela. Sklenilo se je, da pristopi mariborska podružnica Jugoslovenske Matice k snujoči se Narodni obrani.

a— **Stanovanjsko anketo je za ponedeljek** zvečer sklicalo društvo stanovanjskih najemnikov. Ankete se je udeležilo okrog 30 zastopnikov mariborskega strokovnega društva. Podrobno se je razpravljalo o predstavki, ki jo bodo predložila strokovna društva na merodajnih mestih zaradi ureditve stanovanjske zaščite po 1. maju. Povdarjala se je zahteva, da mora zaščititi stanovanjske najemnike vlada še vsaj nekaj let, dokler se ne zgradi toliko novih stanovanj, da bo mogoče stanovanjsko bedo vsaj za silo odpraviti. Dokler ni dovolj stanovanj na razpolago, je zakonita zaščita najemnikov neobhodno potrebna, ker bi ogromna večina hišnih lastnikov popolno prostost preveč zlorabila O tem priča veliko število sodnih odpovedi in številni primeri oderuštev pri najemnini Na obljube organizacij hišnih posestnikov se najemniki ne morejo zanesti, ker velika večina hišnih gospodarjev sploh ni organizirana in ker organizacije nimajo nobenega prisilnega sredstva napram svojim članom. Končno se je soglasno sklenilo predlagati, naj se zdaj veljavni stanovanjski zakon podaljša vsaj do 1. maja 1930. in da najvišja dovoljena najemnina ne sme presegati 10-kratnega zneska predvojne najemnine v dinarjih.

a— **Prireditev v Račah.** V nedeljo ob 15. bodo gostovali igralci iz Cirkovec na Dr. polju pod vodstvom šolskega upravitelja g. Jančiča na šolskem odru v Račah z veseloigro »Rodoljub iz Amerike«. Čisti dobiček prireditve se bo uporabil za razširjenje šolske knjižnice v Račah. Mnogobrojne udeležbe pričakujejo prireditelji.

a— **Zopetno postavitev Tegethoffovega spomenika** zahtevajo mariborski Nemci v svojem odboru v občinskem svetu, kjer so stavili tozadeven predlog. O tem »nujnem« predlogu bo razpravljal občinski svet na današnji seji in se bo odločevalo, ali naj res dobi nemški Vilhelm v. Tegethoff zopet svoj spomenik na najlepšem prostoru v Mariboru pred palačo velikega župana, ali ne. Mariborski Nemci in nemčurji, ki postajajo vedno bolj agresivni in oholi, bodo pri tem vprašanju preizkusili svoj vpliv in svojo moč v občinskem svetu in se nadejajo, da se bo za 10-letnico našega osvobojenja namestu spomenika kralja Petra I. postavil spomenik avstrijskemu admiralu.

a— **Neznan gluhonem deček v starosti** 12 do 14 let, širokega obraza, svitlih las in oči, čokate postave in prijaznega obnašanja, je bil najden brez spremstva pred nekaj dnevi na ulici v Mariboru ter oddan potom mestnega socijalnega urada v začasno oskrbo Dečiega doma. Od dečka, ki je popolnoma gluhonem, sicer pa normalen, ni mogoče doznati bivališča njegovih svojcev. Sodeč po nekih razglednicah in nekaterih drugih rečeh, ki so se našle pri njem, je morda iz bližine Ptuja. Pri sebi ima v primitivnem nahrbtniku rusko bluzo in čepico. Ako dečka kje pogrešajo, odnosno, če kdo ve, odkod je deček, se prosi, da se takoj javi mestnemu socijalnemu uradu v Mariboru. Ni izključeno, da je kdo otroka nalašč privedel v mesto in ga tu prepustil njegovi usodi, ker se taki slučaji večkrat dogajajo.

Iz Celja

e— **Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju** je priredilo snoči ob 20. v Celjskem domu konferenco vseh strokovnih organizacij, na katerih se je razpravljalo o predlogih za podaljšanje stanovanjske zaščite. V soboto se bo vršilo ob 20. v mali dvorani Celjskega doma veliko manifestacijsko zborovanje stanovanjskih najemnikov Na shodu bo poročal predsednik društva stanovanjskih najemnikov v Ljubljani g. Vencajz in drugi govorniki.

e— **Delovni program Olepševalnega in tujsko-prometnega društva v Celju za leto 1928.** Iz obširnega delovnega programa priobčujemo naslednje važnejše načrte: Nasadi vzdolž postaje proti hotelu »Pri pošti« se preuredijo na ta način, da bodo odgovarjali težnjam današnjega moderniziranega vrtnarstva. Vse gredice bo treba ograditi z okusno železno ograjo. Med prvo in drugo gredo se postavi nova vremenska hišica. Spopolniti bo treba že obstoječe nasade pred poštnim poslopjem in Mestno hranilnico. Društvo namerava zasaditi primeren del Krekovega trga pred postajnim poslopjem z drevjem. Ob novi promenadni poti ob levem bregu Savinje se bodo nasadila brezova drevesca v razdalji 6 metrov Društvo namerava nasaditi drevesca še na raznih drugih krajih mesta. Sporazumno z vojaško upravo naj bi se uredil tudi prostor, kjer je stala bivša vojaška bolnica. Uredili in vzdrževali se bodo še v naprej nasadi pred mestnim gledališčem in posameznimi šolami.

e— **Porazdelitev vojaških godb za letošnjo kopališko sezijo je že dovršena.** V Dobrni pri Celju bo igralo od 15 junija do 31. avgusta 16 godbenikov mariborske vojaške godbe, v Rogaški Slatini od 15. maja do 30. junija 16 godbenikov, od 1. julija do 31. avgusta pa 28 godbenikov s kapelnikom ljubljanske vojaške godbe.

najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Smrtna nesreča z električnim tokom

Celje, 18. aprila.

Hlapec Josip Škof in 16-letni poljski delavec France Štor iz Škofje vasi sta danes postavljala na hmeljišču g. Petra Majdiča v Spodnji Hudinji poleg mlina droge, ki jih spojijo medsebojno z žicami. Take naprave imajo mesto hmelovk. Tik hmeljišča je napeljan električni daljnovod z visoko napetostjo v Vojnik. Zaradi rahle zemlje in močnega vetra se je drog, ki sta ga fanta ravno zakopavala, prevrnil in padel proti daljnovodu. Žica, ki je bila na drogu že pritrjena, je padla preko električne napeljave, se povesila na drugi strani in zadela, napolnjena z močnim električnim tokom, oba delavca.

Oba ponesrečenca sta padla kakor od strele zadeta v nezavest. Drugi delavci so jima takoj priskočili na pomoč, odstranili z elektriko napolnjeno žico z lesenimi drogi, eden izmed njih pa je naglo obvestil o nesreči g. Majdiča. Poklicani zdravnik je ugotovil pri Štoru zelo hudo poškodbo in ga je velel prepeljati z avtom v bolnico. Škofove poškodbe so lažje in je zato ostal v domači oskrbi.

Štora so pripeljali v bolnico že v zadnjih vdihljajih in je kmalu umrl. Vsaka pomoč je bila prepozna.

Tiho delovanje Muzejskega društva

Včeraj popoldne se je vršil v dvorani Ljubljankega muzeja občni zbor Muzejskega društva v Ljubljani. Sestanka se je udeležilo 20 članov, po večini iz Ljubljane. Predsednik vladni svetnik dr. *Andrejka* se je spomnil vseh, v dobi od zadnjega občnega zbora (1926.) umrlih društvenih članov. Nato je orisal delovanje društva tekom zadnjih dveh let. Društvo je bilo zelo agilno, kar priča poleg 15 sej tudi več znanstvenih predavanj o zgodovinsko umetniških problemih, podprtih z nazornim razgledovanjem muzejskih predmetov. Prav tako živahno pa je bilo tudi delovanje prirodoslovcev.

Muzejsko društvo, ki je pri zadnjem občnem zboru prevzelo precej žalostno dedščino večletnega nedelovanja, je uredilo tudi svojo finančno stran, deloma s članarino, deloma z raznimi prispevki privatnikov in denarnih zavodov, ki se zavedajo, kako zelo važno za naše splošno kulturno delo je to društvo. Ne samo, da je poravnalo prevzete dolgove, finansiralo je tudi zelo obširen Vestnik, v katerem je posebno omeniti važno prirodoslovno znanstveno razpravo odbornika muzejskega društva univ. prof. dr. Hadžija.

Muzejsko društvo, broječe 348 članov, znanstvena organizacija, ki goji v prvi vrsti domoznanstvo, je v zvezi z 96 inozemskimi društvi, s katerimi menjava svoja znanstvena dela. V tekočem letu bo vzidalo v Valvazorjevi rojstni hiši na Starem trgu v Ljubljani spominsko ploščo, za katero je prejelo že nekaj prispevkov.

Po tajniškem in blagajniškem poročilu so sledile slučajnosti. V prav toplih besedah se je v imenu vseh navzočih zahvalil dr. Hadži društvenemu predsedniku, ker je velik uspeh društva pripisati v prvi vrsti njegovemu neumornemu delovanju. Nato se je razvila precej važna debata o predlogu, da bi se društvo delilo v dve sekciji, v zgodovinsko in prirodoslovno. Ker so imeli člani pomisleke, da bi se z decentralizacijo škodovalo društvu, so ta predlog sklenili predložiti izrednemu občnemu zboru.

Slike moža, kakor ga ljubi ženska

v monumentalnem Paramount filmu

«Brezsmrtni bataljon»

(Rooseveltovi divji jezdeci)

Pride! KINO «DVOR».

Iz Kranja

r— *Beograjski dijaki v Kranju.* V torek dopoldne je dospelo z avtobusom v Kranj iz Kamnika 23 dijakov beograjske realke pod vodstvom dveh profesorjev. Tekom dneva so si ogledali mesto, tovarne Jugočeške na Gašteju in druge zanimivosti. Za jedačo je izborno skrbel kavarnar v Narodnem domu g. Plahuta. Prenočili so v gimnazijski telovadnici. Beograjčani so bili nadvse vzhičeni nad prijaznim sprejemom od strani ravnatelja Košnika in tukajšnjih dijakov ter so zagotavljali, da odnašajo iz Kranja najlepše vtise. Z včerajšnjim popoldanskim vlakom je prispelo v Kranj z Jesenic 40 dijakov beograjske trgovske akademije ter ostanejo v Kranju še en dan, nakar nadaljujejo svojo ekskurzijo po Sloveniji.

r— *Občna zbora.* Narodna Čitalnica v Kranju bo imela jutri ob pol osmih zvečer v spodnjih prostorih Narodnega doma svoj 66. občni zbor. — Dne 27. t. m. bo imela istotam redni občni zbor kranjska podružnica SPD.

r— *Zopet blamaža.* Da je našim klerikalcem in malkontentom Narodni dom, zlasti pa kino, trn v peti, je znano, zato ni čudno, če tako skrbno motrijo vsak gib v Narodnem domu. Izvohali so, da je kino predvajal pretekli teden film «Mati», ga zamenjali s filmom istega naslova po Gorkem od berlinske družbe Prometeusfilm, ki je prepovedan, in zagnali so v včerajšnjem «Slovencu» krik, da predvaja kino boljševiške filme kot kulturne filme. Zopet bodo padali po mestu dovtipi na račun klerikalcev in njihovega informatorja (ki ga poznamo!), ker je bil predvajani film od družbe Fox in nima torej nobene zveze z imenovanim prepovedanim filmom.

r— *Oddaja lovov.* Dne 5. junija t. l. se bo vršila pri tukajšnjem sreskem poglavarju javna oddaja lovov občin Kranj in Šenčur, dne 6. junija pa občini Tržič in Sv. Katarina v zakup od 1. julija 1928. do 31. junija 1934. Dražbeni pogoji so razvidni v uradu sreskega poglavarja.

r— *Iz železniške službe.* Za načelnika na tukajšnjem kolodvoru je definitivno nastavljen g. Ivan Soklič, dosedaj pri kontroli dohodkov generalne direkcije v Beogradu.

Iz Trbovelj

t— *Akademski oktet iz Ljubljane.* Nastop akademskega okteta v Delavskem domu je bil zelo posrečen. Program je bil obširen in dobro izbran. Nastopili so mladi, sveži glasovi in se združili v lepo harmonijo. Vse pesmi so se izvajale precizno in z globokim umevanjem. Katera pesem je bolj ugajala, je težko reči, a za nas popolnoma nova je bila Savinova «Kosa», ki je napravila na vse poslušalce velik vtis. Solist, g. Rus ima zelo lep in dobro izšolan basovski bariton. Pozna se mu Betetova šola. Njegov materijal je krasen in ga čaka gotovo še lepa bodočnost. Obisk ni bil posebno dober. Po koncertu se je zbrala v privatni sobi rudniške restavracije zelo animirana družba. Akademike je pozdravil v izbranih besedah rudniški inženjer g. Petrič, na kar se mu je v ravno tako lepih besedah zahvalil akademik montanist g. Kremžar. Akademski oktet je zapel še par lepih pesmic. Ad hoc zbrani sept.et dr. Jenšterle, Cotič, Spaič, Petrič, Dular, Jeglič in Pleskovič je zapel par tipičnih trboveljskih narodnih pesmi, ki so vsem prav ugajale. Posebno živahnost pa je prinesel v družbo naš priznani harmonikar dr. Janez, ki je zaigral par poskočnih pa tudi popolnoma modernih komadov. Le prehitro je prišel čas ločitve. Gospode akademiki so morali na vlak. Upamo, da ponesejo iz Trbovelj najlepše vtise.

R. P.

Iz Zagorja

z— *Občni zbor krajevne organizacije SDS,* ki se je ob lepi udeležbi vršil v ponedeljek, je mesto odsotnega predsednika otvoril tajnik. Predsednikom zbora je bil na predlog g. Weinbergerja izvoljen g. Bajcar, zapisnikarjem pa g. Juvan. Nato je delegat centrale g. dr. Bohinjec, ki je prinesel pozdrave zadržanega nar. poslanca dr. Kramerja, obrazložil politični položaj v državi in pojasnil delo naših poslancev v skupščini. Prebral je tudi pismo g. dr. Žerjava, ki se tiče vprašanja rudniških upokojencev. Pismo so zborovalci sprejeli z velikim odobravanjem. Sledilo je poročilo g. Mirka Weinbergerja o strankinem delovanju in delu v obč. gerentskem sosvetu. Sprejet je bil predlog, da zapuste trije člani svoja mesta v znak protesta nad pristranostjo oblasti glede naprednih zastopnikov, da pa ostane v sosvetu en član, vendar samo za kontrolo. Pri volitvah novega odbora sta bila z vzklikom izvoljena predsednikom g. Polde Mrnuh, podpredsednikom g. Mirko Weinberger, dočim so bili ostali odborniki izvoljeni z listki.

z— *Akademija Sokola* se bo vršila v nedeljo 22. t. m. ob 19. uri.

z— *V naselju Jazme, občina Kotredež,* se je pojavil tifus. Razširil se je iz hiše, kjer so pred 3. leti umrli štirje za tifusom.

Sport

Celovška Austria ne igra v Ljubljani. Za prihodnjo nedeljo najavljena tekma Austria (Celovec) : ASK Primorje se ne bo vršila, ker so nastale neke težkoče s strani Austrije. Primorje je stopilo že v pogajanja z mariborskim Rapidom in je upati, da ne bomo v nedeljo v Ljubljani brez nogometne prireditve.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora LNP se vrši danes, v četrtek ob 20.30 v posebni sobi kavarne «Evropa». Tajnik I.

Službeno iz LLAP. Danes redna odborova seja ob 20. v kavarni «Emona» (I. nadstropje). — Tajnik I.

ŽSK Hermes. Seja u. o. se vrši danes ob 19.30 pri Kmetu. Radi važnosti dnevnega reda prosim za polnoštevilno udeležbo. — Tajnik.

ŽSK Hermes. Pozivam vse gospode poverjenike, da danes obračunajo članarino; v nasprotnem primeru bodo obremenjeni za celotne zneske. — Blagajnik.

ŽSK Hermes. Obveščamo članstvo, da se vrši občni zbor v soboto 21. t. m. ob 19.30 v lovski sobi gostilne Štepic z običajnim dnevnim redom. — Odbor

SK Jadran. Danes zvečer ob 20. seja upravnega odbora v Narodni kavarni. — Tajnik.

SK Reka. Člani, ki imajo še opremo doma, se pozivajo, da jo oddajo najkesneje do danes zvečer pri klubovem gospodarju. — Predsednik.

ASK Primorje (kolesarska sekcija). Jutri v petek ob 19. seja odbora in sestanek dirkačev v tajništvu (Masarykova 1). Načelnik.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 18. aprila 1928. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanja)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana ..	8.	760·4	5·5	88	N 4	10	dež	1.5
Maribor ...		761·0	5	97	N 5	10	dež	1 0
Zagreb		760·5	5	99	N 2	10	dež	6 0
Beograd ...		761·0	6	94	mirno	10	dež	9.0
Sarajevo ...		760·7	6	69	mirno	10		
Skoplje		758 6	14	74	mirno	4		
Dubrovnik ..	7.	758 7	14	73	mirno	1		
Split		757·2	13	84	mirno	2		

Solnce vzhaja ob 5.12, zahaja ob 18.48, luna vzhaj ob 4.43, zahaja ob 16.35.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 12.3 C, najnižja 3.0 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Spremenljivo in hladno; možnost da pade slana.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vetrovi iz četrtega kvadranta. Nebo spremenljivo; morda nevihte. Temperatura od 12 do 18 stopinj. Morje mirno.

Preproge

Preproge vsake vrste je treba od časa do časa temeljito očistiti, ne samo ker so umazane, ampak tudi radi tega, ker so shojene.

Ni potrebno, da za tako čiščenje izdajate mnogo denarja, „RADION“ bo to storil brez velike muke.

Raztopi „RADION“ v mrzli vodi, namoči v tej raztopini krop in z njo v ravnih potezah briši po razgrnjeni preprogi.

Nadaljuj potem to pranje, toda s čisto mrzlo vodo, izkrtači in izpraši preprogo, pa se bo izgled in barva pokazala, kot da je preproga nova.

Gospodarstvo

Protestna zborovanja srbskih gospodarskih krogov proti davku na poslovni promet

Namera vlade zastaviti dohodke davka na poslovni promet kot garancijo za stabilizacijsko in investicijsko posojilo, je v srbskih gospodarskih krogih naletela na najhujši odpor. Ker so tozadevne predstavke in protesti naših gospodarskih organizacij ostali brez uspeha, je beograjska Trgovska zbornica na svojem zadnjem plenarnem zasedanju sklenila izvesti živahno akcijo med gospodarskimi krogi zborničnega okoliša.

Na pravoslavni velikonočni ponedeljek so se vršila tozadevna zborovanja privrednikov v Kruševcu, Užicah, Ubu, Požarevcu, Golubovcu, Šabcu, Smederevu, Leskovcu, Nišu, Pirotu, Surdulici, Gornjem Milanovcu, Valjevu, Aleksincu, Aleksandrovu, Arilju, Vlasotincih, Brusu in Vršcu. Vsa ta zborovanja so bila izredno dobro obiskana ter so se pretvorila v prava protestna zborovanja.

Iz resolucij, ki so bile sprejete na teh protestnih zborovanjih, je razvidno, da se vsi srbski gospodarski krogi brez izjeme najodločneje protivijo, da bi se davek na poslovni promet, ki ima samo začasni značaj, zastavil za posojilo in tako pretvoril v stalno davčno obliko. Ker ta davek občutno ovira razvoj gospodarstva, so zborovalci v svojih resolucijah postavili zahtevo, da se ta davčna oblika popolnoma ukine.

Gospodarski krogi so dalje pooblastili beograjsko Trgovsko zbornico, da predloži želje privrednikov vladi in Narodni skupščini in da se z vso odločnostjo zavzame ne samo za to, da se dohodki davka na poslovni promet ne zastavijo, temveč da se ta davek v interesu gospodarskega razvoja popolnoma ukine.

= **Eskontiranje menic, akceptiranih po naših tvrdkah in prejetih iz inozemstva.** Finančni minister je izdal odločbo (I. br. 7641 od 21. marca t. l.), po kateri smejo pooblaščene banke eskontirati menice, glaseče se na dinarje ali na inozemsko valuto, akceptirane po naših trgovinskih firmah in prejete iz inozemstva od tovarnarjev in trgovinskih podjetij, od katerih dobivajo naši uvozniki blago na kredit; vendar pa morajo zahtevati od akceptantov, da se po členu 11. deviznega pravilnika pravilno izpričajo, t. j. da dado zavezo, če blago še ni uvoženo, ali pa da predlože uvozne dokumente, če je blago že uvoženo.

= **Severna Dalmacija zahteva lastno trgovsko in obrtniško zbornico.** Gospodarski krogi iz severnega dela Dalmacije so pokrenili akcijo, da se v Šibeniku ustanovi Trgovska in obrtniška zbornica za območje nekdanje zbornice v Zadru. Interesenti bodo poslali v Beograd posebno deputacijo, ki bo zaradi odobrenja ustanovitve stopila v stike z merodajnimi mesti.

= **Vinskega sejma in vinske razstave v Beogradu** (od 22. do 25. t. m.) se bo udeležilo 2000 razstavljalcev z okrog 5000 vinskimi vzorci iz vse države. Legitimacije za poset tega sejma, odnosno razstave se dobe pri velikem županu, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani in pri vseh sreskih glavarjih (sreskih kmetijskih referentih) ljubljanske oblasti po 12 Din. Legitimacija daje pravico na polovično vožnjo na železnici ter na brezplačno pokušno vseh vrst razstavljenih vin (treba je le plačati za vstopnico in katalog 10 Din). Potovanje se lahko nastopi že 19. t. m., povratek pa se lahko podaljša do 28. t. m. Prekinjenje vožnje je dovoljeno.

= **Iz naše papirne industrije.** Iz letnega poročila Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode, d. d. posnemamo, da je podjetje v preteklem letu produciralo 1289 vagonov papirja (1926. 1085.5 vagona, 1925. 1060.6 vag., 1920. 556.8 vag.), 374 vagonov lesovine (1926. 442.4 vag., 1925. 458.2 vag.) in 262 vagonov celuloze (1926. 257.3 vag., 1925. 278.2 vag.). Produkcija papirja se je napram l. 1926. dvignila za 18.7 % (napram l. 1920. se je več kakor podvojila), dočim se je produkcija celuloze gibala na višini pret. leta, vendar je bila manjša kakor v l. 1925. in 1924., produkcija lesovine pa je napram l. 1926. in 1925. precej nazadovala. Koncem pret. leta je bilo v vseh obratih zaposlenih 823 delavcev in 74 uradnikov in mojstrov.

= **«Naše gorice».** Prejeli smo 4. številko tega zanimivega kmetijskega glasila, ki prinaša na uvodnem mestu zanimiv članek inž. Teržana O kmetijskem ministrstvu, dalje članek o sestavi rodne zemlje v mariborski oblasti, o problemu vinogradništva v mariborski oblasti, o zapolnjevanju in zalivanju vina, o zgodovini štajersko - zagorske kokoši in mnogo drugih zanimivih člankov in beležk.

= **Odprava konkurza.** Odpravljen je konkurz o imovini Ivana Cirila Kotarja v Ljubljani, ker ni kritja za stroške postopanja.

= **Izredni občni zbor** Hipotekarne banke jugoslovenskih branilnic v Ljubljani, ki bi se imel vršiti 18 t. m., je preložen na 2. maja t. l. z že objavljenim dnevnim redom.

= **Izredno nagli dvig ameriške produkcije avtomobilov v prvem četrtletju t. l.** Produkcija avtomobilov v Zedinjenih državah in v Kanadi se je v prvih treh mesecih t. l. izredno močno dvignila. V marcu je dosegla rekordno višino 425.000 avtomobilov napram 335.700 v februarju, 240.100 v januarju in 137.000 v decembru 1927. Napram produkciji v marcu 1927 se je produkcija v marcu t. l. dvignila za 90.000 avtomobilov, napram produkciji v zadnjem četrtletju pret. leta (405.200 avtomobilov) pa se je produkcija v I. četrtletju t. l. (okrog 1 milijona avtomobilov) več kakor podvojila. Povečanje produkcije je v prvi vrsti pripisati dejstvu, da so Fordove tvornice po uvedbi novega modela pričele zopet s polnim obratom.

= **Norveška bo s 1. majem dobila zopet čisto zlato valuto.** Glede na dejstvo, da je norveška krona zopet dosegla zlato pariteto, je norveška vlada izdala naredbo, po kateri bo s 1. majem Norveška narodna banka zopet zavezana zamenjati bankovce za zlato. Ta dolžnost banke je bila med vojno začasno suspendirana. Istočasno bo zopet dovoljen svoboden izvoz zlata.

= **Dobava moke in mesa.** Pri moški kaznilnici v Mariboru je za 21. t. m. ob 10. dopoldne razpisana pismena ofertalna licitacija za dobavo moke in drugih mlevskih izdelkov ter mesa za čas do 31. marca 1929. Oddati se ima dobava okrog 127.000 kg pšenične moke št. 6, 46.000 kg pšenične moke št. 5, 500 kg pšenične moke št. 0, 2000 kg pšeničnega zdroba, 15.000 kg koruznega zdroba, 11.000 kg koruzne moke, 4000 kg ječmenove kaše in 6000 kg govejega mesa.

= **Ruski petrolej na svetovnem tržišču.** Ruska petrolejska produkcija postaja vedno bolj važen faktor v svetovni produkciji te važne sirovine. Zato ni čuda, da je baš boj za ta petrolej povzročil hudo borbo med angleško - nizozemskim petrolejskim koncernom in ameriškim koncernom Standard Oil. Ruski izvoz mineralnih olj se je napram predvojnemu izvozu več kakor podvojil. Po najnovejši statistiki je ruski izvoz mineralnih olj l. 1926./27 znašal 2,038.000 ton napram 1,472.000 tonam v l. 1925./26., 1 milijon 310.700 ton v l. 1924./25., 712.200 ton v l. 1923./24. in 305.000 ton v l. 1922./23. V l. 1913. je znašal izvoz le 898.000 ton. V preteklem gospodarskem letu je Rusija največ mineralnih olj izvozila v Anglijo (537.200 ton), v Italijo (477.600 ton), v Francijo (386.100 ton), dalje v Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško.

Borze

18. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. V devizah na Newyork in Trst je krila potrebo privatna ponudba, v ostalih devizah pa Narodna banka. Tečaji so ostali v glavnem nespremenjeni. Deviza na Dunaj je popustila na 7.995. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kreditna (ex coupon) po 126.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda popustila za 2—3 točke. Pri srednjem prometu se je promptna trgovala po 434, za april po 433 in za maj po 437 — 437.5. Investicijsko je notiralo 89—90 (v Beogradu notira 90—91). Med bančnimi papirji je bil večji promet v Jugobanki po 88—89. Prištediona se je za malenkost okrepila na 808; v ostalem pa so se trgovale Kreditna po 85, Hipo po 58.5, Ljubljanska kreditna po 127 in Srpska po 134. Med industrijskimi vrednotami so bili zaključki samo v Dravi po 370 (po razdelitvi gratis delnic in ex coupon) in v Tvornici vagonov po 51—55.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.885 — 22.945 (22.915), Berlin 0 — 13.59, Bruselj 0—7.9366, Budimpešta 0 — 9.9246, Curih 1093.5 do 1096.5 (1095), Dunaj 7.98 — 8.01 (7.995), London 277.04 — 277.84 (277.44), Newyork 56.7 — 56.9 (56.8), Pariz 0 — 223.8, Praga 167.99 — 168.79 (168.39), Trst 298.5 — 300.5 (299.5).

Zagreb. Amsterdam 22.885 — 22.945, Dunaj 7.98 — 8.01, Berlin 13.575 — 13.605, Bruselj 7.9216 — 7.9516, Budimpešta 9.9096 do 9.9396, Milan 298.589 — 300.589, London 277.04 — 277.84, Newyork 56.688 — 56.888, Pariz 222.8 — 224.8, Praga 167.99 — 168.79, Curih 1093.5 — 1096.5, ameriški dolar 56.1 do 56.3.

Trst. Beograd 33.21 — 33.51, Dunaj 263.6 do 269.6, Praga 55.975 — 56.275, Pariz 74.45 do 74.75, London 92.4 — 92.6, Newyork 18.8865 — 18.9465, Curih 364.125 — 366.125; dinarji 33.25 — 33.75.

Dunaj. Beograd 12.4925 — 12.5325, Berlin 169.62 — 170.12, London 34.655 — 34.7550, Milan 37.4750 — 37.5750

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 124.075, Newyork 518.675, London 25.33125, Pariz 20.43, Milan 27.385, Praga 15.3725, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.25, Sofija 3.745, Varšava 58.20, Dunaj 73.

Efekti.

Ljubljana. Investicijsko 89.5 — 0, agrarne 58 — 0, Vojna škoda 134 — 0, Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 126 — 126 (126), Prištediona 806 — 0, Kreditni zavod 157 — 175, Vevče 135 — 0, Kranjska industrijska 315 — 0, Ruše 265 — 280, Stavbna 56 — 0, Šešir 125 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 433 — 434, kasa 433 — 434, za maj 437 do 437.5, za december 462.5 — 465, investicijsko 89 — 90.5, agrarne 58 — 59; bančne: Kreditna 85 — 86, Hipo 58.5 — 59, Jugo 88 — 88.5, Ljubljanska kreditna 127—129, Narodna 6650 — 6750, Prištediona 805 do 810, Srpska 134 — 135, Poljo 16.25 — 16.5; industrijske: Našička 1800 — 0, Gutmann 200—225, Slavonija 12—14, Danica 145 do 155, Drava 345 — 347, Šećerana Osijek 525 do 540, Tvornica vagonov 53 — 55, Vevče 138 — 140, Dubrovačka 435 — 440, Trbovlje 495 — 498.

Beograd. Vojna škoda 434 — 435, investicijsko 90 — 91, agrarne 58 — 58.5.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (18. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za brzojavne drogove (smreka, jelka, bor) dolž. 7.5 m, obseg na vrhu 40 cm, obseg 2 m od tal 56 cm, težina do 700 kg za m³, fco vagon meja in za lantene od 10—12 m dolžine, 10—12 cm srednjega premera, fco vagon Sušak. Deželni pridelki: Tendenca čvrsta. Zaključenih je bilo 6 vagonov, in sicer 3 vagoni pšenice in 3 vagoni turščice. Nudi se pšenica (78-79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 392.5 — 395, slavonska, promptna po 387.5 — 390; turščica (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška promptna po 310 — 315, za maj po 315 — 320, činkvantin, promptni po 320 — 325; moka: «0g», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 535 — 545.

Živinski sejem v Ljubljani (18. t. m.) Na današnji živinski sejem je bilo prignanih 218 konj, 40 volov, 27 krav, 6 telet in 300 prašičkov za rejo, prodanih pa je bilo 35 konj, 21 volov, 24 krav, 4 teleta in 265 prašičkov za rejo. Cene so se nekoliko okrepile. Za kg žive teže notirajo: voli I. 9, II. 8, III. 7.50, krave debele 5 — 6 (boljše 7 Din), krave klobasarice 3—4, teleta 12 do 14; prašički za rejo 200 — 300 Din komad po velikosti. Za prašičke je bilo živahno povpraševanje.

Cene sirovim kožam v Mariboru. Na mariborskem trgu se plačujejo: goveje kože 19—20.50 Din, telečje 25—28 in svinjske 16 Din za kg.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (17. t. m.) V skladu z inozemskimi notacijami je bila tendenca na dunajski borzi izredno čvrsta. Neprestano dviganje cen na ameriških tržiščih in na budimpeštanski terminski borzi ni povzročila samo, da so ponudniki dvignili cene, temveč da so ponudbe blaga padle na minimum. Promet se je zaradi tega gibal v najožjih mejah. Jugoslovenska pšenica Tisa (77 kg, 2 %) se je za avgust trgovala po 1.93 — 1.94 ex šlep Dunaj. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 43—44, madžarska Tisa (81-82 kg) 47.25 — 47.75; rž: domača 43.5 — 44; turščica: 36.25 — 37;

Dunajski svinjski sejem (17. t. m.) Dogon 12.601 komadov, od tega 2377 iz Jugoslavije. V početku je bil promet živahen, pozneje pa je popustil. Mesne svinje so se podražile za 15—20 grošev, angleške križane pa za 5 — 10 grošev, dočim so pitane svinje deloma popustile za 5 grošev. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.10 do 2.15, angleške križane 1.90 — 2.25, kmetske 1.90 — 2.15, stare 1.80 — 1.90, mesne

Iz življenja in sveta

„Italia“ čaka v Stolpu na popravila

Ladja je močno poškodovana. — Notranjost nepraktična, ker je majhna in tesna. — Zlata medalja za ščeneta. — Obseg in konstrukcija «Italie». — Nobile se pripravlja za nadaljnji polet

Iz Berlina poročajo, da je «Italia», ki je v Stolpu na Pomeranskem, precej hudo poškodovana in da bo mogla, če bodo popravila pravočasno izvršena, nadaljevati svoj polet šele meseca maja. Stanje zračne ladje je bilo, tik preden se je «Italia» spustila na zemljo, že zelo obupno. Deloval je samo sprednji propeler na levi in propeler na koncu trupa. To pojasnjuje tudi počasno napredovanje zračne ladje, ki je vozila naravnost po polževo od Poznanja do Seddina, čeprav meri ta proga samo

General Nobile.

60 km. To pot je napravila «Italia» v nekoliko urah, dasi ni bilo niti sapice v zraku...

«Italia» je zračna ladja izredno lahkega tipa. Gondola za vodjo je silno primitivno zgrajena. Narejena je iz platna ter ima majhno okence iz stekla.

V tej kabini je en sam sedež in moštvo, ki ni zaposleno pri motorju ali pri krmilu, mora počivati, kadar je prosto, v mrežah, ki so v srednji kabini. Celo jesti mora posadka leže, ker ni za udobnost na ladji prav nič poskrbljeno.

V gondoli za vodjo zrakoplova visi slika črne Madone, katero so pred odhodom ladje okrasili s cvetlicami, nad mrežami za ležanje v srednji kabini pa je pritrjen papežev križ, katerega nese Nobile na severni tečaj.

General je vzel s seboj na pot tudi psička Pipino, ki mu je drugoval že leta 1926. pri poletu čez severni tečaj. Ko se je takrat Nobile vrnil z živalico v Rim, so dali psičku pri slavnostnem banketu poseben prostor med Nobilom in Mussolinijem. Ščene je bilo tudi odlikovano **z zlato svetinjo za hrabrost**, katero so mu med banketom obesili okrog vratu. Pravijo celo, da so bile psičku na čast izrečene zdravice! Radovedneži se sedaj po pravici sprašujejo, s kakšnim redom bo pes odlikovan po drugem poletu na severni tečaj, če se Nobilu akcija posreči...

*

«Italia» je po načinu gradnje podobna zrakoplovu «Norge», kateri je nesel leta 1926. Amundsena in Nobila s Spitzbergov v Teller. «Norge» je nastopila takrat svojo pot v Kingsbayu, preletela je 6000 km in se je popolnoma zmečkala pri pristanku na Aljaski.

Vodljivi zrakoplov «Italia» so začeli graditi lansko leto po načrtih generala Nobila. Spodnji del ladje je iz kovine, gondola pa visi na sprednjem delu. Stroji, ki ženejo ladjo, so nameščeni v petih gondolah. Štiri gondole imajo po en stroj, peta gondola pa dva. Ta gondola leži nekako v zadnji tretjini ladjinega trupa.

«Italia» meri v dolžino 173 m in pol, šest njenih motorjev razvija 1410 konjskih sil, največja brzina znaša 110 km na uro. Največji premer ladje je 24.3 m, plin pa zavzema 51.000 kubičnih metrov. Ladja tehta 29 ton.

*

General Nobile je dal dopisniku berlinskega «8 Uhr-Blatta» izjave o nadaljevanju svojega poleta. Dejal je med drugim:

Trdno si nadejam, da mi bo mogoče nadaljevati polet v desetih dneh. Popravili bomo zračno ladjo kolikor je poškodovana, potem pa bomo nastopili vožnjo proti Spitzbergom. Upam, da bo naša oporiščna ladja «Città di Milano» v desetih dneh že na določenem cilju. Čim se to zgodi, je napočil naš čas.

Ustavili se bomo najprej na Spitzbergih ter bomo s pomočjo «Città di Milano» obnovili naše zaloge goriva, plina in obleke. Šele potem se bo začela prava ekspedicija. Imamo namen, leteti naravnost s Spitzbergov na severni tečaj in, če bo dana možnost, ostati nad tečajem vsaj nekaj časa. Rad bi posebno proučil vetrovne razmere, vprašanje morskega toka in magnetične igle. Sedaj še ne morem povedati, če se bomo na severnem tečaju tudi izkrcali. Vsekakor bi to radi storili, ne vem pa, če nam bodo mase kompaktnega ledu to dovolile.

«Italia» se lahko ustavi zaradi proučevanja razmer na severnem tečaju 40 ur na mestu. Za toliko časa bomo vzeli s seboj potrebno gorivo. Zračna ladja ima akcijski radius za 6000 km. To nam tudi omogoča, da letimo iz Stolpa naravnost na Spitzberge.

Na Spitzbergih ostanemo najbrž do 20. julija. Namen «Italie» je ne samo leteti na severni tečaj, ampak obiskati tudi Franc Jožefovo deželo ter Novajo Zemljo. Skušali bomo tudi ugotoviti, dokod sega Polarno morje. Z naših razizkovanj se bomo vedno vračali nazaj na Spitzberge, v Italijo pa poletimo zopet skozi Nemčijo.

Smrt soustanovitelja ruske socijalne demokracije

Kakor smo poročali, je predvčerajšnjim umrl znani ruski socijalist Pavel Axelrod. Rojen je bil l. 1850. v vasi Počep v černigovski guberniji kot sin siromašnih staršev. Že v zgodnji mladosti so ga z brati in sestrami vred oddali v sirotišnico. Z 10 leti je postal sluga in snažilec čevljev; obenem pa je obiskoval vaško šolo. Želja za znanostjo ga je gnala dalje, tako da je v največji stiski obiskoval gimnazijo v Mohilevu in pozneje kijevsko univerzo. Že v zgodnjih letih se je seznanil s socijalistično publicistiko ter postal pristaš Marxa in Lasala. S časom je postal eden izmed najodličnejših voditeljev in teoretikov ruskega in mednarodnega socijalizma.

Leta 1884. je ustanovil s Plehanovom, Deutschem in go. Sasuličevo rusko socijalno demokracijo v Švici kot «skupino za osvoboditev dela». V svojih spisih je oznanjal, da mora Rusija pred socijalistično doživeti meščansko revolucijo. Leta 1905. je napisal uvod k nekemu Ljeninovemu spisu, a se je pozneje obrnil proti poznejšemu voditelju boljševizma. Leta 1900. je postal Axelrod švicarski državljan. Po februarski revoluciji l. 1917. se je vrnil Axelrod v Rusijo, ki pa jo je že pred oktobersko revolucijo zapustil ter se nato zopet iz Curiha dalje boril proti boljševizmu. Svoje spomine je pred nekaj leti objavil pod naslovom «Doživljeno in premišljeno».

Parnik trčil ob ledenik

Ne da bi si klicali v spomin strašno tragedijo «Titanica», beležimo vest o podobni poškodbi kanadske ladje «Mont Rosse», ki je te dni dospela s 172 potniki na krovu v liverpoolsko luko.

Blizu St. Jochensa pri Novi Fundlandiji je parnik trčil v gosti megli ob plavajoči ledenik, ki je potisnil njegov oklep 6 in pol metrov pod vodo. Pri trčenju je led ladjo skoro zasul. Potniki so skočili po rešilne pasove in so se skušali vkrcati v čolne, vendar pa se je hrabremu kapitanu posrečilo preprečiti popolno katastrofo in pripeljati ljudi in posadko, razen štirih oseb, v liverpoolsko luko.

Pisatelji in otroci

Maksim Gorkij, fotografiran ob priliki svoje 60letnice na otoku Capriju v družbi ene svojih vnukinj.

Schwabov Bajazzo

za motocikliste, automobiliste neprecenljive vrednosti. Ohrani obleko čisto in jo varuje pred poškodovanjem. Stane samo Din 180.

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Diktatorjev pohlep po denarju

Pariški «Journal» poroča iz Madrida, da se kani španski diktator Primo de Rivera oženiti. Svatba bo 2. maja, na dan neodvisnosti Španije. Diktator se bo zvezal s senorito Nini Castellano, hčerko grofice San Felice. Nevesti je 47 let, toda diktatorja pri izbiri zakonske družice niso vodili srčni oziri, marveč pohlep po denarju. Senorita Castellano mu namreč prinese v zakon letno rento v znesku pol milijona peset. Diktatorju bo za poročno pričo sam španski kralj Alfonz.

LY-pero, izum HEINTZE & BLANCKERTZ v Berlinu, piše lahko ter hitro in ne utrudi roke. To pero je trpežneje od drugih vrst.
V vsako LY-pero je vrezano ime »LY« in »HEINTZE & BLANCKERTZ«.

Koehl in Hünefeld letita dalje!

Na krovu drugega letala, ker je «Bremen» na Greenly Islandu nepopravljiva! — Strašna pot «Bremena» čez Ocean. — Polet v temi. — Fitzmaurice se je ločil od nemških tovarišev

Trojica junakov s prekooceanskega poleta
Z leve proti desni: kapitan Koehl, baron v. Hünefeld, komandant Fitzmaurice. Zgoraj letalo «Bremen II».

«Canadian Press» javlja iz Quebeca, da sta Koehl in Hühnefeld zapustila Greenly Island in odletela na krovu letala, ki ga vodita Shiller in Cuisiner, dalje proti Murrayu. Letalo «Bremen» je tako poškodovano, da se na samotnem in pustem otoku ne da več popraviti. Treba ga bo prenesti kam drugam Na Murray-Bayu se bosta Koehl in Hühnefeld izkrcala ter bosta letela proti Newyorku z letalom «F 13». Aeroplan «Bremen »bodo naložili ter ga prepeljali v Halifax.

«Times Globe and Telegraph», ki izhaja v St. Johnu, prinaša prvo avtentično poročilo o poletu letalcev z «Bremenom» iz Evrope v Ameriko. Poročila je poslala listu gdč. Greta Ferris, članica Greenfellove misije. Poročilo, lakonično od prve do zadnje črke, se glasi takole:

«Bremen 35 ur od Dublina do Greenly Islanda. Večina proge meglena. Tukaj v petek opoldan. Videli svetilnik, štiri zamrzle parnike. Izgubili orijentacijo. Pri spuščanju pokvarjeno osišče in propeler.

Hühnefeld zmrzoval, bil izčrpan, pripravljen ustreliti sopotnika, če se položaj poslabša. Takoj po pristanku hitel k svetilniku, kjer dobil novo obuvalo. Letalci so povžili nekaj biskvita in mleka. Zelo jih je zdelal mraz.

Vsi hrepene po Newyorku. Koehl se je zgražal nad neskromnostjo obeh tovarišev. Bil hvaležen, da je prišel: Prve besede vseh treh: Hvala Bogu! Koehl praznoval 25. aprila svoj rojstni dan.»

Iz dodatnih poročil izhaja, da je «Bremen» tako blodila okoli, ker je bila brez luči. Vse tozadevne naprave so odpovedale. Instrumentov ni bilo mogoče čitati. «Bremen» je preletela v temi 700 km proge.

Kakor se sedaj doznava, je irski major Fitzmaurice odletel z Greenly Islanda zaradi tega, ker se je dal angažirati od «American News Taper Alliance», ki je poslala ponj s posebnim letalom. To je bil povod, da se je Irec ločil od ostale nemške dvojice. Fitzmaurice ima očividno namen leteti naravnost v Washington, ker je prinesel s seboj pismo irskega predsednika Cosgravea za prezidenta Zedinjenih držav Coolidgea.

V Newyorku želijo, da bi prišli vsi trije letalci istočasno tja, ne vedo pa, če se jim bo ta želja izpolnila, ker je Fitzmaurice pretrgal s Koehlom in Hühnefeldom vse zveze. Mesto Newyork pripravi letalcem častni diner, ki se ga bo udeležilo 2000 gostov. Iz Newyorka polete letalci v Washington, kjer bodo sprejeti od Coolidgea.

Iz Doorna se je spomnil «Bremena» bivši kajzer Viljem, ki je brzojavil baronu Hühnefeldu, čestitajoč mu nad uspehom podjetja. Viljem čestita tudi v imenu cesarice ter slavi polet letala «Bremen» kot dokaz **nemške smelosti.** Ta brzojavka je napravila v Ameriki takisto nesimpatičen vtis. Hühnefeld bo napravil nemški republiki v Zedinjenih državah očividno slabe usluge...

«Italijanski kralj se je torej rešil!»
«Kako?» — Ali imajo v Italiji še kralja?»
(Oeuvre)

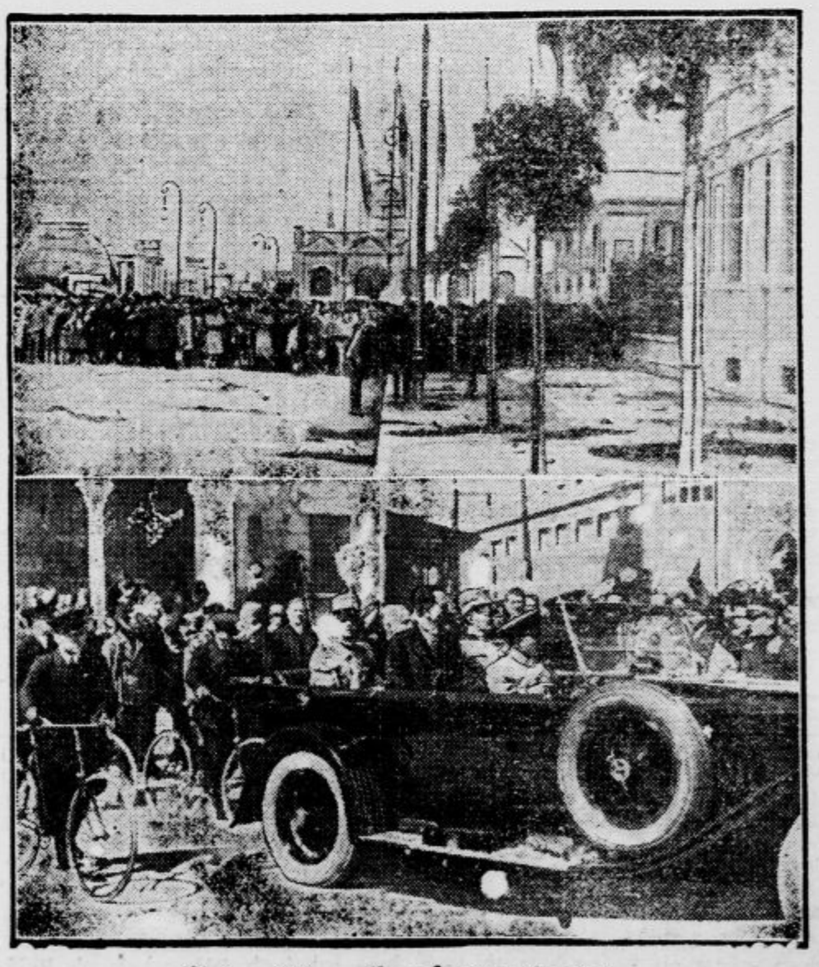

Prizorišče milanskega atentata
Zgoraj: Trg Julija Cezarja, kjer se je razpočila bomba, ki je bila skrita v podstavku električnega svetiljnika. Na tleh je opaziti madeže krvi. V ozadju zadržuje policija s trudom veliko množico. — *Spodaj:* Avto laškega kralja, ki ga spremljajo detektivi na kolesih, vozi skozi trg kratko po eksploziji. Kralj še ni vedel ničesar o atentatu.

Don Aminado:

Zapiski pomlajenega

Danes je minil mesec dni od nepozabnega dne, ko sem bil cepljen. Zdravnik je zelo zadovoljen in pravi, da se je operacija sijajno posrečila. Zdaj se že samostojno premikam po sobi in čutim, da naraščajo moje življenske moči polagoma, toda stalno vsak dan. Edino, kar me skeli, je zavest, da je žleza vendar — koštrunja. Sicer je vse to postranskega pomena. Prosim vas, če si lahko zavija modna dama vrat v astrahanski kožuh, zakaj si ne bi privoščil moderni moški take malenkostne žleze?! Vse to je končno samo vprašanje podzavestnega vpliva...

Včeraj sem sedel več ur pred ogledalom. Sivi lasje ob sencih so sicer še vedno tu, a sence same so videti bolj mladeniške. Še v očeh je vzplamtel nek nov sijaj. Če se ne motim, pojenja tudi kratkovidnost. Presneta reč, kaj, če bom končno postal uprav daljnoviden?

Počutim se izvrstno! Zdi se mi, da mi je kvečjemu 32 do 33 let. Pri moji veri, če ne bi bil oženjen, se bi vnovič oženil — tako sem se naveličal tega meniškega življenja!

Strašno prijetno je biti napol odrasel! Imam uprav besen tek. Pri kosilu sem pojedel štiri krožnike juhe in vso pečenko. Moja družina je šla od mize čmerna in lačna. Sklenil sem, da se bom menil zanje toliko kakor za lanski sneg. Vredno je, pokvariti si drugo mladost!

Zleknil sem se po preprogi na tleh, dvignil noge navzgor in čital z naslado ves popoldan «Grofico - Beračico»... Potem sem oddirjal s kolesom v Mestni log in sem tam do mraka brcal žogo s svojimi — če se smem tako izraziti — sovrstniki. Zaspal sem kakor ubit, ne da bi se slekel: saj to ni moja skrb!

*

Dogodki se razvijajo z vihарno naglico. Žena se je milo jokala in je končno pobegnila v neko prenočišče za ameriške potnike. Sinovi in hčerke so tudi nekam izginili. Vnuki so jim sledili. Nič za to — čim slabše, tem boljše je! Ko bom zrastel velik, se bom oženil in lahko spet imam deco in vnuke! Takoj sem se vsedel in pričel pisati zaljubljene pesmi na čast svojemu dekletu. Potem sem pričel telovaditi po navodilih v «Jutrovem Kotičku za otroke». Za vse slučaje sem tudi popil skoro liter malinovca.

... Pričel sem nabirati pošine znamke. Moj Bog, kakšno veselje imam! ... Danes sem si obrezal s škarjami obe hlačnici in sem stekel na ulico. Ah, kako prijetno se je potepati z golimi koleni! Samo to je sitno, da so noge kocinaste: vsak se ozre za menoj! Potem sem igral za frnikole z nekimi nepoznanimi paglavci in sem izgubil. Seveda imajo ti zlikovci lahko igro z menoj, ker se nisem vadil delj ko 50 let. Končno so me natepli in sem se drl, kakor zaklan.

... Moja duševnost se izpremeni vsako uro. Pozabil sem celo pravopis. Zdravnik se drži kakor ljubljanska megla. Zdi se mu — Bog ve zakaj — da mi je preveč vbrizgnil pri injekciji. Ne maram zdravnikov! Venomer mi odpira usta in zahteva, naj rečem: a-a-a!...

... Vrag si ga vedi, kaj je to — kakih desetkrat sem moral danes preobleči perilo!... Poslal sem v Male oglase: «Iščem zdravo dojiljo čim prej, plača primerna.»

... Komaj dopišem te zadnje vrstice. Glava mi je zavita v meglo in vse se mi vrti pred očmi... Če me slutnja ne vara, bom čez dan ali dva vendar že rojen... Bog [illegible] zavlekel!..

NESTLE ČOKOLADA

Da čim bolj ugodimo željam mnogih odjemalcev priljubljene NESTLE ČOKOLADE, bomo v bodoče nagradili srečne dobitnike razven z dosedaj podeljenimi premijami v obliki ur za dame in gospode, gramofonov in fotografskih aparatov „Kodak", še z drugimi krasnimi predmeti kakor n pr.: žepnimi urami, finimi zlatimi naliv-peresi, srebrnimi dozami za cigarete in drugimi lepimi darovi.

NESTLE ČOKOLADA

Komercijalna banka d. d. **Podružnica LJUBLJANA, Mestni trg št. 5**

Afiliacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščeni prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Prodaja in nakup deviz in valut.

Brzojavni naslov: Komercbanka. — Telefon: 2005.
Pošt. hran. rač. štev. 13.320.

Ingelen-Radio

Aparati in zvočniki, transformatorji, avtolimiti, (ki sami reguliraio kurilne ovire). Zahtevajte prospekte in ateste v specijalnih trgovinah.

Radio

Izvleček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw). FRANKFURT (428 m 4 kl). LANGENBERG (468 m 25 kw). STUTTGART (379 m 4 kw). PRAGA (349 m 5 kw). LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw). ZAGREB (310 m 0.7 kw) BRNO (441 m 3 kw). DAVENTRY (492 m 12 kw). VARŠAVA (1111 m 10 kw). STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw)

Četrtek, 19. IV.

BERLIN 20: Stremljenje sodobne cerkvene glasbe. (Sodelujeta zbor in orkester.)

FRANKFURT 20.15: Koncert. — 1. Haydn: Violinski koncert v G-duru. — 2. Bach: Violinski koncert v E-duru.
21.15: Komorna glasba. — 1. Krein: Najnežnejša. — 2. Krein: Jutranja solza. — 3. Gladstein: Pesmi z morja. — 4. Milhaud: Dve pesmi. — 5. Milner: 13. Psalm. — 6. Engel: Spev.

LANGENBERG 20.15: Simfoničen koncert. — 1. Schillings: Na morju. — 2. Bettingen: Koncert za čelo in orkester. — 3. Unger: Letni časi.

STUTTGART 20: Simfoničen koncert. — 1. Bach: Suita v H-molu. — 2. Beethoven: Prva simfonija. — Reger: Serenada.

PRAGA 20: Simfoničen koncert. — 1. Balakirev: Na Češkem. — 2. Pesem za orgle in orkester. — 3. Kfička: Arije. — 4. Křička: Scherzo. — 5. Franck: Erotična skladba. — 6. Viernove skladbe.

LONDON 19.15: Koncert Lisztovih klavirskih skladb.
19.45: Skladbe Johna Irelanda. — 1. Sonata za čelo in klavir. — 2. Tri pesmi. — 3. Sonatina. — 4. Tri pesmi. — 5. Trio za violino, čelo in klavir.

ZAGREB 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage.

BRNO 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage.

RIM 20.45: Kálmánova opereta »Baljadera«.

DUNAJ 19.30: Donizetti: »Hči regimenta«; komična opera v 2 dejanjih. (Prenos iz Drž. opere.)

VARŠAVA 20.30: Schubertov večer. (Prenos iz Katovic.)

STOCKHOLM 20.30: Pevski koncert.

Petek, 20. IV.

BERLIN 20.10: Auber: »Vragov delež«; komična opera v 3 dejanjih.
22.30: Koncert mandolinskega zbora.

FRANKFURT 20.15: B. Brecht: »Ponočno bobnanje«; drama.

LANGENBERG 20.15: Petje, ples in šale iz avstrijskih Alp.

STUTTGART 20.15: Schillerjeva tragedija »Devica Orleanska«.

PRAGA 20.10: Hoffmannsthal: »Norec in smrt«.
21: Schubertove skladbe. — 1. Pesmi: a) Na reki; b) Pogled nazaj; c) Vešče; d) Počitek; e) Pomladne sanje; f) Samota; g) Pošta. — 2. Godalni kvartet v A-molu.

LONDON 19.15: Koncert Lisztovih klavirskih skladb.
19.45: Pevski koncert. Nato simfoničen koncert. — 1. Rimskij-Korzakov: Španski Capriccio. — 2. Labey: Uvertura za dramo. — 3. Bloch: Izrael. — 4. Dvořak: Koncert za čelo. — 5. Wagner: »Tristan in Izolda«.

ZAGREB 20.35: Francoski večer. Nato lahka glasba.

BRNO 19: Koncert eksotične glasbe. — 1. Kokkert: Orientalska koračnica. — 2. Leuschner: Eksotična suita. — 3. Lindsay-Theimer: Aiska. — 4. Profes: Silva. — Vesele pesmi.

RIM 20.45: Vokalen in instrumentalen koncert.

DUNAJ 20.30: Literaren večer.

VARŠAVA 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz filharmonije.

STOCKHOLM 19.45: Orkestralen koncert pesmi in recitacije.

Sobota, 21. IV.

BERLIN 20.30: Vesel zaključek tedna. (Orkester in solisti.)

FRANKFURT 20.15: Koncert delavskega pevskega zbora. Nato prenos iz Stuttgarta.

LANGENBERG 18: Orkestralen koncert.
20.15: Zabaven večer.

STUTTGART 20.15: Eysler: »Brat Straubinger«; opereta v 3 dejanjih.
21.15: Komorna glasba. — 1. Franck: Sonata v A-duru, za violino in klavir. — 2. Saint-Saens: Sonata za čelo in klavir.

PRAGA 19.15: Prenos iz Narodnega gledališča v Brnu.

LONDON 19.15: Koncert Lisztovih klavirskih skladb.
19.45: Pevski večer in koncert okteta.

ZAGREB 19.30: Prenos opere iz narodnega gledališča v Ljubljani.

BRNO 19.15: Foerster: »Eva«; opera v 3 dejanjih. (Prenos iz Nar. gledališča.)

RIM 20.45: Boitova opera »Mefistofeles«.

DUNAJ 19.45: Lehár: »Kjer poje škrjanček«; opereta v 3 dejanjih.

VARŠAVA 20.30: Lehárjeva opereta »Končno sama«.

STOCKHOLM 18.30: Koncert narodnih pesmi. Nato komična opera.

Za pomladansko sezono

si ne oglejte samo izložb, ampak tudi posetite našo trgovino z izbrano zalogo najmodernejših vzorcev

JOS. ROJINA, Aleksandrova 3.

Kongres „Novodobne nemške osnovne šole" v Berlinu

II.

V dneh 12.—17. aprila se je vršil kongres »Federation Internationale des Associations d' instituteurs« (Mednarodne zveze učiteljskih udruženj). Na kongresu so bile zastopane naslednje države: Nemčija, Anglija, Bolgarija, Francija, Holandska, Estonska, Litvanska, Poljska, Švica, Švedske, Češkoslovaška in Jugoslavija. Oficijelni zastopniki UJU so bili gg.: Vlada Petrović, P. Flere iz Beograda in Josip Skavlič iz Zagreba; neoficijelno je prisostvoval sejam odposlanec ljubljanskega poverjeništva UJU g Stanko Žagar. Predsedoval je g. G. Wolff, predsednik nemškega učiteljskega udruženja, poročila o delovanju federacije pa je podajal glavni tajnik g L. Dumas iz Pariza. Razprave so se vršile v angleščini, francoščini in nemščini.

Prvi dan dopoldne je predelala delegacija tajniško poročilo o situaciji federacije in določila zastopnike posameznih držav na zakuski pri pruskem prosvetnem ministru. Delo se je nadaljevalo od 16. nepretrgoma do 19. ure, ko se je vršila slavnostna otvoritev v veliki dvorani Kroll. Med pozdravniki kongresa je govoril srbsko tudi g. Petrović, predsednik UJU.

Delegacija je delala vse tri dni in je predelala tajniško in blagajniško poročilo, poročilo o problemu razmerja šole do cerkve, poročilo o delovanju učiteljstva za svetovni mir, resolucije o delovanju učiteljskih organizacij posameznih držav (za Jugoslavijo jo je podal g. Skavlič). Delegacija je reševala v plenumu in v sekcijah. O delu je bil za javnost priobčen komunike, ki ga bo objavil »Učiteljski tovariš«. Za nas je dovolj, ako povemo, da so bile debate stvarne in mirne ter da se je doseglo soglasje v vseh vprašanjih, ki se tičejo delovanja in nadaljnjega razvoja federacije.

•

Razstava, ki sem jo omenil že v prvem poročilu, je napolnila pritličje in vsa štiri nadstropja dveh veličastnih osnovno šolskih stavb v Charlottenburgu: poslopji v Oranienstrasse 13-15 in v Scharrenstrasse 23-27. V prvi je prikazano šolsko delo in učni pripomočki v smislu del. šole, v drugi šolstvo za defektno deco vseh vrst in statistika berlinskega šolstva. Vsaka teh razstav je tedaj svojevrstna, a tvorita z medsebojnim dopolnjevanjem enoto. Radi zaključne svoje misli omenjam najprej ono v šoli v Scharrenstrasse

V pritličju imajo svoje posamezne oddelke razne šole za defektno deco (slepi, gluhonemi, slabokrvni in bacilni) Razstavljeni so predmeti, ki pojasnjujejo to defektnost, razstavljene so tabele o tej šolski organizaciji v Berlinu, tabele, ki kažejo otroško napredovanje v teh šolah in razni otroški izdelki (risbe, rokotvorni izdelki). Sicer zelo zanimiva razstava je skromna, sodeč po številkah o številu prijavljenih defektnih otrok (8880) in o številu zavodov (60) zanje; premalo tudi za Berlin, o katerem je bilo rečeno na kongresu (poroč. Nydahl), da mestni šol. proračun v znesku 150 milijonov mark dovolj dokazuje interes Berlina za to šolstvo.

Kakšno je to šolstvo v svoji organizaciji, nam kažejo v posebnem oddelku razne tabele o izdatkih za šolstvo, o uredbi nadzorstva, o šolskih uspehih in o šolski statistiki vobče. Vsej tej statistiki verujemo, glede uspehov po tabeli pa bi se dalo katero reči le po točnejšem poznavanju šolstva in razmer, v kakršnih se ravija.

Zanimivejši je pogled v delo podeželskih šol v Nemčiji, ki kaže, da ideja delovne šole počasi prodira v mase; saj so vsem podeželskim šolam na razpolago komaj po 2 sobi ... Ali v kolikor ideja prodira, prodira tu globlje; znak, da učiteljstvo bolje pozna prilike v svojem okolišu, bolje tudi potrebe ljudstva in se bolj poglablja v duševnost dece. Odtod tudi ona izbira v preprostosti sredstev, ki očito kažejo različnost mentalitete podeželske dece od berlinske.

Od razstavljenih predmetov se odlikujeta po globini tudi oddelek hamburških centralnih tečajev za narodno prosveto in pa dunajska šolska razstava. Poskusne šole Dresdena in Leipziga pa ne gredo v globino. Ako omenimo še oddelek za računstvo in merstveno oblikoslovje, smo povedali dovolj o razstavi v Scharrenstrasse; dodam naj le, da Slovenca v tem oddelku preseneti kot najodličnejša novost računski postopek po meterskem principu, za katerega se je pri nas desetletja boril pok. L. Lavtar in se zanj še danes bori njegova metoda.

Kvantitativno mnogo več ko v Scharrenstrasse je pokazala razstava v Oranienstrasse. Površni gledalec bi dejal, da je tu vse, kar naj pokaže »delovna šola«. Ne nameravam na tem mestu naštevati podrobnosti; glede kvalitete vsega samo lahko dopolnim Kerschensteinerja iz njegovega govora, ko je dejal, da ima od delovne šole profit za zdaj knjigotrštvo, v tem smislu, da ima od nje še večji profit industrija. Vsaj mene je naravnost frapiralo, česa vsega se že niso lotili, da se prodaja za šol. delo v smislu del. šol; še bolj pa me je frapiralo, ko mi je član komiteja resno zatrjeval, da bi »brez takih pripomočkov ne mogli razvijati šolstva po zahtevah delovne šole«. Zdaj se več ne čudim poročilom, ki so mi pravila da v deželi Kerschensteinerja, Scharrelmanna, Gansberga, Steinerja i. dr. ideja delovne šole ne uspeva: posplošili so jo, preden so bila tla vsestransko pripravljena, pa so spričo predpisanosti njenega izvajanja neznanci in nepoklicanci napravili iz nje karikaturo.

Nočem reči, da je ideja s tem ubita; da so tudi v Berlinu možje, ki orjejo globoko, so pokazala n. pr. predavanja Tandlerja, Welseja, Wertha, Mehlana in še katero; pač pa še ni na njihovi stopnji 18.000 učiteljev Berlina. So pa tudi med temi dobri pionirji; to so na razstavi tako lepo pokazali izdelki charlottenburške Arbeitsgemeinschaft zur Lehrerfortbildung. So to po učiteljih narejeni fizikalni aparati, tako preprosto, a precizno izdelani, tako uporabni, da ubijejo v šoli lahko vsako industrijsko konkurenco, da človek ne more mimo njih. Tovariš iz Berlina, ki je bil pri njih za tolmača, me je vprašal od kod sem, da se podrobno zanimam baš za ta oddelek ... Ko sem to slišal, se nisem več čudil, da ni zastopan na razstavi ne Hamburg ne München ter da so subtilnosti Steinerjeve wahldorfske šole odkazali berlinski aranžerji mesto — na stopnišču.

In rečemo lahko, da so bila poročila o nemških šolsko-reformnih poizkusih 16. t. m. v precejšnjem bistvenem nasprotju s temi predavanji. Karsen v poizkusnem šolstvu, Köhne za Hamburg in Rita Scharfe za Leipzig niso govorili v prilog onemu izmehaniziranju ideje delovne šole, kakor je to kazala razstava. In nič ni čudnega, ako je dominiral V. Glöckel z dunajskim šolstvom, ki kaže danes resnični napredek v organizaciji reformiranega šolstva. Celo razstavljene šolske knjige so podčrtavale razliko med nemškim in avstrijskim šolstvom. P. F.

Dopisi

MURSKA SOBOTA. Sokolsko društvo v Murski Soboti ima dne 13. maja pešizlet v Veržej, 3. junija društveni letni nastop v parku grofa Szarpary-ja, dne 19. avgusta pa priredi veliko javno tombolo z izredno dragocenimi in lepimi dobitki.

RAKEK. Že več let se pripravljamo na Rakeku na to, da dobimo »prihodnjo pomlad« električno napeljavo in razsvetljavo, ki nam manjka že prav nujno; spomlad je tu — in zopet ni elektrike. V jeseni smo slišali o tem govoriti, da se železniška uprava resno pogaja s cerkniško elektrarno radi dobave toka. Cerknica je oddaljena le 4 km od nas. Potem se je tudi govorilo o elektrarni v Žireh, da bi nam rada dajala tok, čeprav je najbližja priključna točka — Logatec — nekoliko oddaljenejša od nas kakor Cerknica. Tako se nam marsikaj obeta od te in one strani, in res potrebujemo električni tok nujno za našo obsežno obmejno železniško postajo, za carinske in obmejne policijske urade, orožniško postajo, za naše špedicijske in številne trgovske tvrdke, za banko, obrtnike in privatna stanovanja, ki se bodo sedaj še pomnožila, za stanovanjske hiše železničarjev itd. Vprašam tedaj merodajne činitelje, kje tiči vzrok, da še vedno nimamo električnega toka in da si moramo z navadnimi petrolejkami pomagati kljub temu, da imamo v bližini na obeh straneh kraje, opremljene z električno razsvetljavo? M. P.

ČREŠNJEVEC PRI SLOV. BISTRICI. Pri nas smo dne 1. t. m. po dolgih težavah izvolili župana. Proti jesenskim občinskim volitvam, pri katerih so klerikalci zelo slabo odrezali, dasi smo bili naprednjaki razcepljeni, so se pritožili radi malenkostnega formalnega pogreška ter je veliki župan res tudi volitve razveljavil. Nove volitve smo imeli 11. marca. Klerikalci so postavili dve listi v prepričanju, da se jim bo posrečilo dobiti večino. Vsi naprednjaki pa smo se združili na listo »Dela in reda«. Dobili smo 106 glasov in 6 mandatov, klerikalci pa na eno listo 54, na drugo 11, torej skupaj 65 glasov in tri mandate. Župan je bil 1. aprila izvoljen z napredne liste in sicer posestnik Viktor Kodrič. Tako smo tudi v tej občini naprednjaki pokazali, kaj zmoremo v skupnem nastopu.

BRASLOVČE. Sokol priredi dne 22. t. m. letos svojo prvo dramatično vprizoritev, šaloigro »Čevljar-baron« s petjem. Ker bo ta igra vsem v zabavo in smeh, se občinstvo od blizu in od daleč najvljudneje vabi. Pričetek ob 15. na Legantu.

LJUTOMER. Običajna, daleč naokoli znana tombola Sokolskega društva, se bo vršila v četrtek, dne 17. maja (Vnebohod) na Glavnem trgu. Dobitki so letos posebno izbrani in privlačni: 2000 Din v bankovcih, nov šivalni stroj, novo moško kolo, vreča bele moke in voz drv; razen tega par sto drugih lepih dobitkov. Karte po 3 Din v vseh trgovinah. 788

BREZNO OB DRAVI. Dne 16. t. m. sta priredili šoli v Breznu in Sv. Ožbaltu skupni »Dečji dan« z pogozdovanje. Ekskurzijo je vodil okrajni gozdar g. Prah iz Maribora na gozdno parcelo g. Franca Germuta. Deca je z velikim zanimanjem sledila izvajanjem g. Praha ter uspešno izvedla navodila za sajenje gozdnih sadik. Otroke je pogostil g Franc Germut s pokalico in hrenovkami ter se mu tem potom izreka v imenu dece najtoplejša zahvala. — Šolska upravitelja Brezno - Sv. Ožbalt.

Bančna tvrdka

ki dela z močnim kapitalom,

išče

ZASTOPNIKE

za prodajo Vojne škode (Ratne štete) na odplačilo. Točno in direktno zaračunavanje. Javiti se je na Jugoslovensko Rudolf Mosse A. D. Beograd, pod znakom «100—183». 4988-a

Varstvena znamka

Prima flor nogavice

‚MRAVLJA'

traja en par delj kakor več parov drugih Pazite na znamko in zahtevajte povsod le Prima flor nogavice znamke ‚Mravlja'

Rast brade pri damah

in vse nadležne dlačice na tilniku pod nazduho in na obrazu odstranite sami na najpriprostejši način z mojim preizkušenim odstranjevalcem dlak — — Kompletni samo Din 60 franko, ako pošljete denar naprej.

Kosm laboratorij

W. ECKHARDT. Augsburg, Deutschland.

Ravenspurgerstr 12/93

Mlinarja

izvežbanega, samostojnega in trezneg sprejme v službo takoj umetni mlin. Prednost imajo tisti, ki se razumejo tudi pri elektrarni. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod Mlinar 9.

Inženjerja

mlajšo moč, kot tehničnega likvidatorja,

išče zavarovalnica v stalno nameščenje.

Ponudbe na ogl odd. „Jutra" pod šifro „Likvidator".

Orožje

browninge, pištole za strašenje psov, samokrese, puške, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetalni ogenj F. K. KAISER, puškar Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Najboljše sukno za plašče

in spomladanske obleke, volneni rips, kasha in druge novosti za ženske obleke, perilo, ovratnike, samoveznice itd. — kupite najceneje pri tvrdki

I. N. Šoštarič,

Maribor, Aleksandrova cesta štev. 13

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Samo iz originalnog

Jugobanat-patent-brašna

dobiva se najbolje pecivo!

Pozor fotografi in amaterji!

Edina največja in najstareiša fotografska špecijalna zaloga

C. Th. MEYER. Maribor

prodaja po tovarniških cenah fotografske aparate vseh velikosti in cen tudi na obroke. Plošče filmi in papir vedno sveže v zalogi.

Star in preležan fotografični materijal je slabo uporabljiv ker so slike motne.

Dober priložnostni nakup: »JUPITER« svetilka

Prometni zavod za premog d. d.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in

samo na debelo — samo na debelo

Premog, domači in inozemski, za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d., Ljubljana, Miklošičeva cesta št 15/I.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je vpošlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne vrobijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Izurjene, dopisovalne in oglasni trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Obrt

Ta stroj

«Triumph»

nadkriljuje

radi svoje eksaktnosti, trpežnosti, prožnosti, gladkem in sigurnem teku najpripravnejše razvrstitve črk vse dosedanje stroje. — Poštna direkcija v Berlinu je kupila 600 «Triumph» strojev (model 10) — Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Ludovik Žitnik

mech. delavnica v Ljubljani

Kolodvorska ul. 26.

Sprejema v specijalno popravljanje pisalne stroje — V zalogi barvni trakovi, ogljeni papir, papir, zvitki itd 79

Elektroinštalacije

za luč in pogon prodaja in previjanje elektromotorjev, mehanična delavnica Elektropodjetje, Ljubljana VII, Jernejeva cesta št. 5. Telefon 3252 72

Vsa soboslikarska in pleskarska dela

izvršuje najceneje po najnovejših skicah točno ter solidno Anton Stiplošek — Ljubljana, Krakovska ulica št. 5. 12363

Pozor ženini in neveste!

Žimnice

(matrace), posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg štev. 7

poleg Mestnega doma. 30

Motorna vozila

Za avtotaxo

ugodno prodam koncesijo in inventar Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 12604

Motorno kolo

ugodno proda Lovro Sebenik v Ljubljani, Knezova ulica 28. 12794

«Turino Fiat»

motonski tovorni avto — dobro ohranjen, prodam ali zamenjam za osebni avto. — Ponudbe na naslov: M. Šumak, Ljutomer. 12736

Motorno kolo

dobro ohranjeno, kupim. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12731

Služba dobi

Samostojen teracer

vešč tudi v izdelovanju balustrad in stopnjic iz umetnega kamna — dobi službo na deželi. Plača po dogovoru. Ponudbe s priloženimi spričevali na ogl oddelek «Jutra» pod šifro «Teracer». 12616

Frizerko

samostojno in dobro izvežbano, vešča onduliranja maniktiranja in vodne ondulacije, išče za stalno Mate Dill, Vinkovci, Aleksandrova ulica 7. 12205

Zastopnika

za Bosno-Hercegovino, Istočasno kot vodju podružnice v Sarajevu, sprejmemo. — Plača in provizija. Za zalogo se zahteva primerna kavcija Ponudbe pd šifro «Kolesa itd.» na oglasni oddelek «Jutra». 12721

Iščem kuharico

ki zna popolnoma samostojno kuhati, v starosti 25—35 let, in SOBARICO, ki bi imela ljubezen do majhnega otročička. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Poštena 84». 12715

Brivskega pomočnika

ki spretno striže tudi bubi. takoj sprejme Franjo Vraničar, brivec, Škofja Loka 12696

Inženjer

za gradnjo proge, potreben za takoj. Nujne ponudbe z dokumenti na naslov: Mirko Milutinović, advokat, Beograd, Deligradska br. 1. ?

Stenotipistinjo

z znanjem nemškega in srbohrvatskega jezika, spretno stenografinjo išče za takoj tvorniško podjetje. Ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve in plačilnimi zahtevami nasloviti pod šifro «Deutsche Stenographie unentbehrlich» na Subotico, poštni pretinac 21 12788

Služkinjo

k 3 otrokom (9, 3 leta in novorojenčku) sprejmem. — Biti mora zanesljiva, zdrava, poštena in lepega vedenja, vajena varstva in vzgoje otrok ter opravljanja vseh del združenih z otroci. Biti sme tudi starejša, samo z dobrimi spričevali. Plača po dogovoru Bližina Bleda. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12740

Potnika za čevlje

provizijskega, sprejmemo za Slovenijo. Pismene ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Dober stalen zaslužek 34». 12758

Medičar. pomočnika

samostojnega delavca takoj sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Medičarski». 12755

Moško pisar. moč

v lesni stroki dobro izurjeno, išče za takojšnji nastop večja lesna industrija na Dolenjskem. Prednost imajo oni, ki so tudi praktično verzirani. Ponudbe z navedbo referenc na poštni predal št. 153, Ljubljana — glavna pošta. 12749

Brivski pomočnik

dober delavec, ki striže tudi bubi, dobi takoj stalno mesto. Plača po dogovoru Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12770

Mesar. vajenca

15—16let starega, sprejme takoj Ludvik Demšar, mesar na Rakeku. 12765

Strojepisko

z lastnim strojem, iščem za delo na dom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12768

Gospodično

dobro pisarniško moč — sprejme stavbna pisarna. Ponudbe z navedbo referenc na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiva 66». 12774

Pomočnika in vajenca

za slikarsko in pleskarsko obrt takoj sprejme Alojzij Stiplošek, Bled. 12778

Zaslužek

Dobra maserka

se priporoča cenj. damam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12525

Provizijo

od 2. do 7. obroka pri razpečavanju državn papirjev (8. letošnje žrebanje) združeno z zavarovanjem, dobe zastopniki cele države od Organizacionog Odelenja — Beograd, Zmaj od Nočaja 14. 12033

Dva potnika

ki potujeta z lastnim avtomobilom, dobro uvedena po celi državi in vseh strokah, sprejmeta razna zastopstva večjih podjetij. — Na razpolago najboljše reference. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Avto potnik». 12403

Šivilja

dobro izurjena, gre takoj šivat na dom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12729

Službe išče

Iščem službo

v pisarni, za potnika, skladiščnika ali kaj drugega Pismene ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Za vse uporaben». 11988

Trg. pomočnik

mlad, vojaščine prost, vešč mešane stroke, želi službo v kaki trgovini v mestu Razpolaga z 8000 Din gotovine. Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Služba». 12707

Natakarica

z osebno pravico, želi mesta. — Naslov na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Osebna pravica». 12680

Trgovski potnik

v Srbiji in Bosni dobro uveden, bivši trgovec, 30 let star, išče potniško mesto s fiksno plačo ali provizijo. Stroka: galanterija, parfumerija, čevlji, klobuki, ščetke in metle, kakor vse ostalo. — Cenjene ponudbe na naslov: Ljudevit Kovač, Bačka-Palanka. 12789

Gospodična

samostojna v vseh pisarniških delih, išče službe za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Prvovrstna moč 94». 12694

Ključavničarski preddelavec

več let praktično izvežban pri avtomatičnih strojih — (Schrauben und Fassonautomaten). izurjen v izdelovanju orodja ter absolvent tehn tečaja, išče primerne službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Izurjen 34». 12587

Kdo se usmili

gospe, bivše učiteljice, ki je po nesreči zašla v veliko bedo in prosi kakršnekoli službe, če možno — trajno zavetje — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vedno hvaležna». 12797

Dober žagar

in cirkularist, priden in pošten, išče mesta na dobri venecijanki Naslov: A Pirc, poštno ležeče, Jesenice. 12733

Kot natakarica

event. kot plačilna, z nekaj kavcije, želim takoj zaposlitve — najraje izven Ljubljane. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Cimpreje». 12754

Natakarica

vešča slovenščine, nemščine in italijanščine, išče službo v boljši gostilni ali restavraciji. Cenjene ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro «Mici». 12776

Zdravo dekle

z gospodinjsko šolo, želi kjerkoli službo Nastopi s 1. majem. Naslov v oglas oddelku «Jutra». 12790

Pouk

Nemščino poučujem

konverzacijo in teorijo po uspešni metodi. Stari trg št. 3/II, desno. 12705

Mlad akademik

poučuje à 10 Din v vseh predmetih. Naslov v oglas oddelku «Jutra». 12748

Filozof

inštruira matematiko, pripravlja za maturo — Ponudbe pod «Matematika» na oglasni oddelek «Jutra» 12764

Prodam

Drva

oukove in brastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V Scagnetti v Ljubljani — za gorenjskim kolodvorom 86

Motvoz

(vrvico) kupite najceneje v tovarni Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. 261

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ulica 1/II II

Pisalne stroje

Remington prodaja na obroke J. Gustinčič, Maribor Tattenbachova ulica št 14 Zahtevajte ponudbe. 12561

Model jedilnice

Zaradi izselitve poceni na prodaj starinski «Alt Wien» kompletna spalnica, kuhinja otročje postelje, železne zlekljive postelje, rezeno veliko banjo, perzijsko preprogo 3.5 krat 4.5 in drugo pohištvo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12547

Dame, zastonj

iščete, bolje ne dobite, kakor je «Santela» higijenska sol, za izpiranje, ki hitro zdravi beli cvet. Priznano specijalitето dobite v vseh lekarnah v drogerijah. 10773

Žima

za modroce najboljša in najcenejša pri

M. MASTERL

tovarna žime

Stražišče pri Kranju

Brivci, pozor!

Zelo ugodno prodam 4 toalete iz brastovega lesa, z belim marmorjem, 2 moderna brivska stola, 4 lestence za plin ali elektriko Natančneje v brivnici Gjud Aleks., Kongresni trg 6. 12638

Radio-aparat

štiricevni — posebne konstrukcije, 40 postaj v zvočniku, na sobno anteno — ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12648

Lutzovo peč št. 5

temnorjavo, emajlirano — samo par mesecev rabljeno zelo ugodno proda A Gjud, brivski salon, Kongresni trg 6. 12637

Delikatesa

in točilnica takoj naprodaj Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12799

Spalnico

v staronemškem slogu, prodam. Pojasnila daje Toni Sajovic, Kranj 188. 12651

Hrastove stopnice

v dobrem stanju, z ograjo naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 12759

Stereoskop za plastično gledanje

v žepni obliki kaže presenetljivo razločno originalne akte, krajevne slike, kakor Ceylon, Amsterdam, Pompeji, Praga i. t. d.

Razpošilja

Novinski biro, Ljubljana Šelenburgova 7/II.

Cena aparatu z 10 dvojnimi slikami 90 Din. Nadaljne serije slik po 35 Din. Poštnine prosto.

Gostilničarji, pozor

Po nizki ceni prodam večjo množino novih vrčkov. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12756

Kuhinjsko opravo

in umetniške slike prodam v Rožni ulici 31. 12782

Za bolne na sladkorni bolezni

priporoča vedno svežo graham moko tvrdka A Volk v Ljubljani, Resljeva cesta 24. 12686

Najcenejša prodaja

modrocev

otomanov, divanov, vse vrste žime dobite pri

FRAN JAGER

Sv. Petra nasip št. 29

Najcenejša predelava vseh tapetniških del

Kino-aparat

kompleten, za snimanje ter vso opravo za izdelavo filmov, v najboljšem stanju prodam. Pismeno na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Film». 12376

Otroški voziček

in košaro prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 12750

Žganjekuho

popolnoma urejeno, proda radi preselitve F. Cvek, Kamnik. 12744

Otroški voziček

dobro chranjen, ponikljan prodam Naslov v oglas oddelku «Jutra». 12747

Hišni telefon

6 aparatov, 1 pretikalnik prodamo za 12000 Din in

3 pisalne mize

nove, za 2700 Din «Alko», Ljubljana, Kolizej. 12780

Spalnice

masivne, iz različnega lesa, nudim najceneje Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12792

Pridelki

200 kg krompirja

prodam po Din 1 kg. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12752

Sadje

Vagon orehov

zdravih, kg 5.50 Din, ali tudi manjše količino prodam Pošljem proti povzetju ali predplačilu. Reflektanti naj se izvolijo obrniti na naslov: Petar Španiček, Vrnograč, z. p. V. Kladuša. 12730

Kupim

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

Černe — juvelir

Ljubljana, Wolfova ulica 3 89

Lisičje, polhove kože

in vse druge od divjačine kupuje in zanesljivo dobro plača D Zdravič, Ljubljana, Florijanska ulica št 9 47

Pisalni stroj

boljše kvalitete, malo rabljen, kupim takoj in plačam po zadnji ceni. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pisalni stroj» 12679

Hrastov les

hrastove hlode, hrastove frize in hrastove deske 27 mm. sposobne za izdelovanje frizen kupim Ponudbe s ceno in množino na naslov: Ivan Šiška, parketna tovarna, Ljubljana, Metelkova 4 10296

Pekarno

bi prevzel v najem. — Ponudbe na naslov: Anton Kerin Zagreb, Trešnjevka br. 53 12674

Dobro idočo trgovino

z manufakturo in galanterijo, obstoječo nad 24 let, na Glavnem trgu v Kamniku oddam. Pojasnila v trgovini Cuderman, Kamnik. 12329

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo strokovno in najcenejše potom

Slovenia Transpor

Ljubljana, Miklošičeva cesta 30 Telefon št 2718 9

Sobo s kuhinjo

ali sobo s štedilnikom, v sredini mesta išče za takoj, manjša družina brez otrok Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12726

Čedno stanovanje

oddam v Zeleni jami 230, pritličje, desno. 12793

Stanovanje

2 sob in kuhinje, v okolici Ljubljane ali blizu železnice iščem s 1 majem. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Maj 1928» 12682

Iščem stanovanje

1—2 sob in kuhinje s 1. majem ali pozneje. Plačam tudi naprej za 1—2 leti Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Dve osebi». 12769

Stanovanje

sobe in kuhinje, s souporabo kopalnice ter pritiklinami, lepo, novo, oddam takoj na periferiji. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Stanovanje takoj». 12755/a

Mirna stranka

išče za takoj ali za avgust v mestu stanovanje 2 sob, kabineta, predsobe, kuhinje in pritiklin. Plača ev za celo leto naprej. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 12763

Stanovanje

2 sob in kuhinje oddam v najem za več let. Dopise na oglasni oddelek Jutra pod šifro «Mesto Tržič» 12737

Stanovanje

s 3 sobami, predsobo, kuhinjo, kopalnico, solnčno verando, parketi in vrt, 10 minut od glavnega kolodvora oddam takoj za 1200 Din. — Ponudbe pod «Solnčno» na oglasni oddelek «Jutra». 12773

Dve stanovanji

s po 2 sobama, kuhinjo, pritiklinami, souporabo kopalnice in vrtom, ob Dunajski cesti na Brinju oddam takoj Pokojninski zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta 12. 12771

Sobe

Elegantno sobo

s popolnoma separiranim vhodom išče za takoj diskretno zakonski par Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod «Brez otrok» 12622

Opremljeno sobo

s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam dvema osebama, najraje pa zakonskemu paru. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12781

Zračno sobo

s separiranim vhodom in s solnčno verando oddam takoj v vili blizu glavnega kolodvora Soba in veranda primerna za inženjerja, geometra ali stavbenika — Veranda zelo pripravna za solnčne kopeli. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12602

Sobo s hrano

posebni vhod in elektrika oddam takoj 2 gospodoma po 650 Din mesečno na Sv Jakoba trgu 5. 12635

Gospa

s triletnim fantkom, išče skromno opremljeno sobico s kuhinjo, na deželi. Ponudbe z navedbo cene pod «Sobica» na oglasni oddelek «Jutra». 12796

Prazno sobo

s 1. majem odda J. Cimerman, Glince, c. VII/2. 12784

Elegantno sobo

z eno ali dvema posteljama, z vhodom s hodnika išče fin gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalno» 12621

Sobo

s posebnim vhodom oddam s hrano v Rožni ulici 27. 12741

Lepo sobo

s posebnim vhodom, klavir na razpolago, oddam gospodični ali boljšemu solidnemu gospodu Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12762

2 sobi

katerih ena se lahko preuredi v kuhinjo, oddam s 1 majem Naslov v oglas oddelku «Jutra». 12757

Opremljeno sobo

zračno in snažno, oddam takoj 2 gospodoma Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 12753

Mirna srednješolca

želita stanovanje z zajtrkom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Blizu učiteljišča». 12766

Sobo

snažno, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo odda s 1 majem Kobal, Dunajska cesta št. 17/III.

Kapital

Kdor posodi

7000 Din dobi izvrstno hrano za obresti in za tri mesece stanovanje. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Posojilo 18». 12795

Dopisi

Preklic

Podpisani preklicujem obrekovalne izjave o ge. Mariji Bešter, Jesenice — ter jih proglašam neresničnim — Viktor Kržišnik. 12783

«Fant od fare»

Dvignite pismo. 12735

France!

Z usodo si se igral — mojo ljubezen si zavrgel — še boš ljubil, ali sreče ne najdeš več — ker boš imel na vesti moje uničeno življenje. 12743

Z inteligentom

resnim, ki bi imel smisel za skupne izlete v planine, želim dopisovati. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Turistika». 12742

Ženitve

Trgovec

srednjih let, šedne zunanjosti, z 90.000 Din premoženja, takoj poroči gospodično ali vdovo, ki ima trgovino ali hišo. Dopise s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Srečno» 12675

Mlada gospodična

inteligentna, s premoženjem, se želi poročiti z gospodom srednjih let. Ponudbe s sliko pod značko «Premožna» na oglasni oddelek «Jutra». 12767

Glasba

Kratek klavir

(Stutzflügel) mahagoni, dobro ohranjen, poceni prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 12640

Hektografični aparati

zvitki, masa, hektografični trakovi

vedno in najceneje v zalogi pri

LUD. BARAGA

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 6/I.

Telefon štev. 2980.

PRESELITVE

s pohištvenimi in navadnimi vozovi

IZVRŠUJE

točno, skrbno in najcenejše

Javna skladišta

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33

Shranjevanje pohištva v suhih skladiščih

TRGOVCI Z LESOM!

TRAME vseh dimenzij, izbrano blago, tudi težke komisijone ugodno dobavlja

Ivana Virant, lesna trgovina, **Vel. Lašče.**

Iščem manjši lokal

v Ljubljani z ročnim skladiščem (Handmagazin) v strogem centrumu mesta za specijalno trgovino. — V poštev pridejo le glavne in prometne ulice. Ponudbe na podružnico „Jutra" Maribor pod „Avus".

En gros **Specijalna trgovina vozičkov in koles** En detail

V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke

Renoviranje koles, vozičkov in šivalnih strojev

ZEMELROK OTON

Lastna tovarna: Tržaška cesta - Glince.

Prodajalna: Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Zahvala.

Ko je naša nenadomestljiva soproga, zlata mamica itd.

Jožica Krek

tako nenadoma nas zapustila, in se preselila v večnost, nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da nam ni mogoče, se vsakemu posebej zahvaliti. Zato naj prejmejo vsi, ki so nam stali v strašnih trenutkih ob strani, in nam s tem lajšali bol, našo prisrčno zahvalo. Najlepša hvala pevcem pevskega društva »Ljubljanski Zvon« za ganljive žalostinke, katere so zapeli v slovo svoji nekdanji sopevki. Prisrčna zahvala vsem onim, ki so našo rajnko obsuli s tako krasnim cvetjem, in vsem onim, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni prezgodnji zadnji poti.

Sv. maša zadušnica bo darovana v ponedeljek dne 23. aprila 1928 ob 7. uri zjutraj v cerkvi sv. Frančiška v Šiški

Žalujoči rodbini **Krek in Pöschel.**

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Franc Kalčič

postrešček

danes, dne 18. t. m. ob pol 4. uri zjutraj po daljšem trpljenju boguudano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek dne 19. t. m. ob 5. uri popoldne od doma žalosti Dunajska cesta štev. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1928.

Mestni pogrebni zavod **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

Za odkrito sočutje, ki nam je bilo izkazano ob prerani izgubi nepozabnega brata, strica in svaka, gospoda

Joška Hrovata

šoferja tvrdke A. Šarabon

se zahvaljujemo najprisrčneje. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu primariju dr. Jenku, čč. sestram splošne bolnice za tako požrtvovalno pomoč v bolezni pokojnika, gospe in gospodu Šarabon za nad vse ljubeznivo pomoč in naklonjenost, Zvezi šoferjev Slovenije, vsem sorodnikom, tovarišem in znancem za darovane krasne vence in ovetje, gg. pevcem za ganljivi žalostinki ter vsem odličnikom in mnogobrojnim tovarišem, prijateljem in znancem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1928.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

Uredniк Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.